

1. Näcken och jungfrun.

MELODI.
Översikt.

a. LT, S.L.S. 360, 158. (Ö)	p. HI, S.L.S. 367, 181. (T)
b. ST, S.L.S. 367, 1377; även S.L.S. 367, 1378.	q. NA, S.L.S. 352, 115. (E)
c. KO, S.L.S. 352, 113. (DD)	r. NA, S.L.S. 352, 120.
d. BO, I.N.E. Saml. O. A.	s. HI, S.L.S. 204, 260. (D)
e. BO, I.N.E. Saml. O. A.	t. HO, I.N.E. Saml. O. A. (G)
f. IÅ, I.N.E. Saml. O. A.	u. KI, I.N.E. Saml. O. A.
g. ST, S.L.S. 367, 1376.	v. DF, S.L.S. 383, 61. (U)
h. HE, Nyl. III, 102. (H)	x. KA, Nyl. III, 100. (A)
i. SB, R3, 165, 173. (M)	y. SI, I.N.E. Saml. O. A.
j. FB, I.N.E. Saml. O. A.	z. KN, S.L.S. 523, 50.
k. HI, S.L.S. 367, 190.	å. NA, S.L.S. 352, 109. (F)
l. HI, S.L.S. 367, 176. (R)	ä. KN, S.L.S. 523, 44. (Z)
m. HI, S.L.S. 367, 192.	ö. ST, S.L.S. 367, 1379.
n. HI, S.L.S. 367, 185. (Q)	aa. HO, S.L.S. 352, 121.
o. HI, S.L.S. 367, 191.	bb. LF, S.L.S. 523, 47. (Y)
	cc. LF, S.L.S. 523, 51. (Å)

a.¹ NI, Lappträsk, Lindkoski.

Sj. *Henrik Backas*, f. 1847 och *Gustaf Broberg*, f. 1859. Uppt. Ragnar Hollmerus 1911.

Där bod-de en bon-de vid Ham-bur-ger bro, han ha-de tre
dött -- rar och vackra vo-ro de. Med all ä - - - ra.

Varianter.

b.² NI, Strömfors, Reimars.

Sj. *Fanny Grön*, f. 1874.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Där bod-de en bon-de på Sor-da-va-la ö, han ha--de tre
dött - - rar och vack-ra vo-ro de. Med all ä - - ra.

¹ Orig. taktart $\frac{4}{4}$, med halva och fjärdedels noter.

² Var. fr. NI, PÅ (S.L.S. 367, 1378): tredje taktens sista ton b (förslag g); fjärde takten: a, g, f, e, d, f, a.

c. Åb, Korpo, Kyrkbyn.

Sj. *Paulina Rönnberg*, f. 1870.Uppt. *Greta Dahlström* 1923.

Där bod - de en her - re - man på söd - ra nor - ra vik, han
äg - - de tre dött - rar, så fag - ra vo - ro de. Med all ä - - ra.

d. Ni, Borgå.

Sj. *Aug. Ekholm*.Uppt. *Otto Andersson*.

Det bod - de en her - ra - man på Sö - der - - val - - la ö,
han äg - de tre dött - rar och säl - la vo - ro de. Med all ä - ra.

e. Ni, Borgå, Kurböle.

Sj. *Lovisa Blomkvist*, f. 1846.Uppt. *Otto Andersson* 1908.

Det bod - de en her - re på Val - ko - ja - - la ö, han
ha - de tre dött - rar och ras - ka vo - ro de. Med all ä - - ra.

f. Ni, Ingå, Bastö.

Sj. *Klara Granroth*, f. 1861.Uppt. *Otto Andersson* 1924.

Det bod - de en her - re på Sö - der - val - la ö, han
ha - de tre dött - rar och fag - ra vo - ro de. Med ä - - ra.

g. Ni, Strömfors, Brännholm.

Sj. *Karl Björkbacka*, f. 1868.Uppt. *Greta Dahlström* 1924.

Där bod - de en bon - - de på In - ge - va - ra ö.

h.¹ Nl, Helsinge.

Där bod - - de en her - - re på Sor - da - va - - la^a gård,

han ha - de tre dött - rar och ra - ra vo - ro de. Med all ä - ra.

i. Öb, Sideby, Skaftung.

Sj. *Robert Enholm* el. *Rox-Robert.*

Uppt. J. Spolander 1875—1876.

Det bod - - - de en her - - re vid Li - - min - ga gård, han ha - -

de tri dött - rar så hul - ler ock - så tro. Med all ä - ro.

j. Åb, Finby, Pettu.

Sj. *Tilda Troberg.*

Uppt. Otto Andersson.

Det bod - de en bon - de på Sö - der - val - la ö, han

ha - de tre dött - rar och skö - na vo - ro de. För den ä - ran.

k. Åb, Hitis, Kasnäs.

Sj. *Natalia Ekman*, f. 1858.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Hemma grå - ter fa - der och hem - ma grå - ter mor, och mor, och

hemma grå - ter sys - ter ock - så min lil - la bror. Med sin ä - ra.

¹ Orig. tonart g-moll.

² vid Hamburger bro (LT); i Östergyllande (ST); på Roddarvalla ö (PÅ). *Not i Nyl. III.*

i. Åb, Hitis, Vänö.

Sj. Rosa Eriksson, f. 1866.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Där bod - de en bon - de på Ös - ter - val - la ö. Där bod - de en
bon - de på Ös - ter - val - la ö. Han ha - de tre dött - rar och
ra - ra vo - ro de. Med all ^{eller: g} ä - ra. Han ha - - de tre
dött - rar och ra - ra vo - ro de. Med all ^g ä - - ra.

m. Åb, Hitis, Vänö.

Sj. Alma Isaksson, f. 1874.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Där bod - de en bon - de på Ös - ter - val - la strand,
han ha - de tre dött - rar och ras - ka vo - ro de. Me - dan lä - ran.

n. Åb, Hitis, Högsåra.

Sj. Amanda Isaksson, f. 1877.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Där bod - - de en bon - - de på Ös - ter - val - la strand,
han ha - de tre dött - rar och ras - ka vo - ro de. Me - dan lä - ran.

o. Åb, Hitis, Hamnholmen.

Sj. Emma Abrahamsson, f. c. 1859.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Där bod - - de en bon - - - de på Ös - ter - val - la ö,

han ha-de tre döttrar och ra-ra vo-fo de. Med all ä-ra.

p. Åb, Hitis, Bötösö.

Sj. Sofia Svanström, f. 1859.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Där bod-de en gre--ve allt högt upp i land,
han ha-de tre döttrar, så vackra vo-ro de. Med sin ä--ra.

q. Åb, Nagu, Lökholm.

Sj. Isak Isaksson, f. 1865.

Uppt. Greta Dahlström 1923.

Där bod-de en her-re-man på Sö-der-val-la ö, han
ha-de tre dött-rar och gran-na vo-ro de. Med all ä--ra.

r. Åb, Nagu, Lökholm.

Sj. Emelia Andersson, f. 1867.

Uppt. Greta Dahlström 1923.

s. Åb, Hitis.

Uppt. E. Hedman 1910.

Där bod--de en bön--de på Ös-ter-val-la strand, han
ha--de tre dött-rar och ras-ka vo-ro de. Me-dan lä-ran.

t. Åb, Houtskär.

Sj. *Mathilda Alm*, Åbo. (Visan lärd av en gumma fr. Houtskär). Uppt. Otto Andersson.

Det bod - - - de en gre - ve vid E - - ne-bergs land, tre
dött-rar ha-de han och gran-na vo-ro de. Med den ä - ran.

u. Åb, Kimito.

Sj. *Klara Öhman*.

Uppt. Otto Andersson.

Den e - na hon var de - je - lig, den and-ra hon var grann, den
tred - je hon svor att hon ald-rig skull ta man. Med den ä - ran.

v. Åb, Dragsjärd, Kärä.

Sj. *Vilhelmina Roos*, f. 1852.

Uppt. Greta Dahlström 1925.

1. Där bod - de en bon - de i Lin - ne - blå by.
Tre dött-rar ha-de han, och gran-na vo-ro de. Med sin ä - ra.

2. Den e - - na var så de - - je - lig, den and - ra var så grann,
den tred-je hon svor att hon ald-rig skull ta man. Med sin ä - ra.

x. NI, Karis.

Det bod - de en her - - re från Sö-der-val-la land. Va-ken
upp al - la - - re - dan ur söm-nen! Han ha - de tri dött - rar och

ras-ka vo-ro de. Men i ha-ven so-vit för län - - ge.

y. Ni, Sibbo.

Sj. Isak Forsblom.

Uppt. Otto Andersson.

Det bod-de en her-re på Val-ke-a-la ö, han ha-de tre
Den e-na var så de-je-lig den an-dra var så grann, den tred-je had

dött-rar och vack-ra vo-ro de. ¹ svurit sig att ² ald-rig ta-ga man. Med all ä-ra.

z. Öb, Korsnäs.

Sj. Maria Gullström, f. 1872.

Uppt. Alfhild Adolfsson 1930.

Där hem-ma grå-ter fa-der, där hem-ma grå-ter mor, där

hem-ma grå-ter sys-ter, ock-så min lil-la bror, lil-la bror.

å. Åb, Nagu, Nötö.

Sj. Svea Jansson, f. 1905.

Uppt. Greta Dahlström 1923.

1. Där bod-de en gre-ve högt upp i land, han ha-de tre

dött-rar och nät-ta vo-ro de. Med sin ä--ra. Han ¹ ²

2. Den e-na var så de-je-lig, den and-ra var så grann, den tred-

je hon svor att hon aldrig skull ta man. Med sin ä--ra.

her-re-man grevens gård å--ka Ditt rö-da gull-band, det
4 5-9 kyr-kan fram 8 12

* ibland d, isht 1:sta gången, ibland a.

ä. Öb, Korsnäs.

Sj. *Johannes Tölberg*, f. 1862.

Uppt. Alfhild Adolfsson 1930.

Där bod-de ock en bon - - de på Ös-ter-val-la ö, han
ha-de tre dött-rar och gran-na vo-ro de. Med all ä - - ro.

ö. Nl, Strömfors, Bodängen.

Sj. *Edla Blomqvist*, f. 1870.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Där bod-de en her-re på Ös-ter-val-la ö, han
ha-de tren-ne dött-rar och nät-ta vo-ro de. Med all ä - - ra.

aa. Åb, Houtskär, Bastvik.

Sj. *Matilda Andersson*, f. 1849.

Uppt. Greta Dahlström 1923.

Där bod - - de en her - - re på Ös - ter - val - la ö, han
ha-de tren-ne dött-rar och nät-ta vo-ro de. Med all ä - - ra.

bb. Öb, Lappfjärd, Dagsmark.

Sj. *Matilda Lång*, f. 1872.

Uppt. Alfhild Adolfsson 1930.

Där bod - de en her - re - man på Ös - ter - e - land, han
ha - de tre dött - rar och al - la vo-ro grann. Medan lä - - ro.

cc. Öb, Lappfjärd, Dagsmark.

Sj. *Hulda Krok*, f. 1890.

Uppt. Alfhild Adolfsson 1930.

1. Kä-ra ni min her - re, släp-pen mig på land, där hem-ma grå-ter fa-der

A. KA, Nyl. III, 100. (x)	R. HI, S.L.S. 367, 177. (l)	TEXT.
B. BO, Brage, årsskrift IV, 203.	S. HI, S.L.S. 82, 353.	Översikt.
C. SN, S.L.S. 8, 12.	T. HI, S.L.S. 367, 182. (p)	
D. «Sjönecken», HI, S.L.S. 204, 261. (s)	U. DF, S.L.S. 383, 62. (v)	
E. NA, S.L.S. 352, 116. (q)	V. SN, Brenners saml. 9.	
F. NA, S.L.S. 352, 110. (å)	X. NÅ, Bygdeminnen II s. III.	
G. HO, I.N.E. Saml. O. A. (t)	Y. LF, S.L.S. 523, 48. (bb)	
H. HE, Nyl. III, 102. (h)	Z. KN, S.L.S. 523, 45. (ä)	
I. SN, Brenners saml. 19.	Å. LF, S.L.S. 523, 52. (cc)	
J. ST, S.L.S. 213, 98.	Ä. BO, Svenssons saml. 1, 13; även
Brage, årsskrift VII, 83.	
K. LF, R3, 165, 269.	Ö. LT, S.L.S. 360, 141. (a)	
L. KN, R3, 165, 311.	AA. BO, B.A. 12, 66; även B.A. 12, 43.	
M. SB, R3, 165, 173; även Några prof
17. (i)	BB. SN, Brenners saml. 16.	
N. PL, S.L.S. 127, 51; även Jouka-
hainen IX, 266.	CC. BO, S.L.S. 151, 33; även Svenssons
saml. 1, 15.	
O. Öb, S.L.S. 25, 29.	DD. KO, S.L.S. 352, 114. (c)	
P. LF, R3, 165, 265; även Några
prof 16.	EE. LA, S.L.S. 35, 55; även S.L.S. 1,
280.	
Q. HI, S.L.S. 367, 186. (n)	FF. ST, S.L.S. 208, 650.	

A.

Karis.

1. Det bodde en herre från Söder-
valla land,
— vaken upp allaredan ur sömnen —
han hade tri döttrar och raska voro de.
— men I haven sovit för länge —	3. Näcken han går sig till skraddare-
by:
«I dag skall ni göra mig kläderna nyl
2. Den ena var så dejlig, den andra
var så grann,
den tredje hon förlovte att aldrig taga
man.	4. I gören dem stora och icke små,
i dag skall jag bliva kung Axels måg».
	5. Näcken han går sig i kyrkan in,
han gjorde så mången bleker om kind.

Varianter.

6. De dansa på liljor, de dansa på
strå,
kung Axels dotter hon dansar också.
7. Det spordes över städer, det spor-
des över land,
hur lyckligt den jungfrun vid havsböl-
jan sam.
8. Det spordes över städer, det spor-
des ut vitt,
hur ynkligt den jungfrun vid havsböl-
jan grät.
9. Det spordes över städer, det spor-
des över land,
det spordes ock till näcken vid Elve-
brons strand.
— för den äran —
10. Näcken han klädde, han klädde
sig så grann,
han klädde sig till herre, han klädde sig
till man.
— för den äran —
11. Näcken han körde på sköna jung-
fruns gård,
ute för honom månd sköna jungfrun stå.
— med sin ära —
12. Jungfrun hon går sig i kamma-
ren in:
«Krist give, Krist give den herren vore
m in.»
— för min ära —
13. Jungfrun hon går sig i kamma-
ren in:
«Var är nu den jungfru, som lovte bli
min?»
— med sin ära —
14. «Och lyster sköna jungfrun till
kyrkan att gå,
och jag skall bliva kusken och sitta
fram uppå.»
— för den äran —
15. Och jungfrun hon spatserade med
herren uti vagn,
däröver var den herren det mycket glad.
— för den äran —
16. Den herren han körde i fyllande
fyrsprång,
han körde den jungfrun för sista gång.
— med sin ära —
17. Den näcken han körde så jäm-
merligen hårt,
så att jorden hon dundrade och hälle-
bergen skalv.
— för den äran —
18. «Och kära ni min herre, I kören
icke fast,
ty edra tömmar är icke av silke och icke
utav bast.»
— för min ära —
19. Den näcken han körde ur kyrko-
gården fram,
på henne undras kvinna, på honom und-
ras man.
— för den äran —
20. «Och kära min herre, I släppen
mig på strand,
åt eder vill jag giva mitt röda guldband.»
— för min ära —
21. «Ditt röda guldband det passar
jag ej på,
men aldrig skall du mera ur vagnen
min gå.»
— med din ära —
22. «Kära ni min herre, I släppen mig
på ö,
åt eder vill jag giva guldkronan min så
röd.»
— för min ära —
23. «Din röda guldkrona den passar
jag ej på,
men aldrig skall du mera ur vagnen
min gå.»
— med din ära —

24. «Och himma gråter fader, och
himmam gråter mor,
och himma gråter syster, och himma
gråter bror.»
— för min ära —

25. «Ja himma få de gråta och gråta
vad de vill,
men nu så är du inne, nu hörer du mig
till.»
— med all ära —

B.

Borgå, Stor-Pellinge. Uppt. A. P. Svensson.

1. Och strömkarn kläder av sig sin
styggas sjöhamn,
och så kläder han sig som en riddare-
man.
— med den äran —

2. Så rider han sig bort till konun-
gens gård,
där ute står jungfrun och kammar sitt
hår.

3. «Och önskar sköns jungfrun åt
kyrkione fara,
så vill jag då själver köresven varda.»

4. Och strömkarn körde allt kyrko-
vägen fram,
så bergen de remna och kullarna skalv.

5. «Hållfast, Hållfast, kör ej med
sån hast,
mina tömmar är av silke, ej gjorda utav
bast!»

6. «Intet bryr jag mig om av siden
bast, eller
men ändå så skall jag dig köra med
hast.»

7. Och när som de kommo till kyr-
kione fram,
så lyfta han sköns jungfrun ur förgyl-
lande karm.

8. Och strömkarn han gångar sig i
kyrkione in,
så mången man då allt bleknade om sin
kind.

9. Och konungen han vänder sig på
den röda gullstol:
«Varfrån äst du kommen, o riddare
god?»

10. «Och jag är allt kommen från
främmande land,
Hållfast, Hållfast det är mitt namn.»

11. Men när biskoppen välsignelsen
las,
strömkarlen ur kyrkion löper med hast.

12. När mässan var sjungen och fol-
ket for hem,
sköns bruden var kvar med sin fäste-
man än.

13. Han lyfte den jungfrun i gyllene
karm,
så körde han utmed vägen allt fram.

14. Och när som de kommit allt mitt
uppå bron,
så stapplade hästen på rödast gullsko.

15. Och hästen den stapplade på rö-
daste gullsöm,
så körde han den jungfrun i stridaste
ström.

16. «Hållfast, Hållfast, hjälp du mig
i land,
åt dig vill jag giva mitt rödaste gull-
band!»

17. «Ditt rödaste gullband det kan
jag väl få,
men aldrig, sköns jungfru, skall på grö-
na jord du gå.»

18. «Hållfast, Hållfast, du hjälp mig
ur min nöd,
åt dig vill jag giva min gullkrona så
röd!»
19. «Din gullkrona röd den kan jag
väl få,
men aldrig, sköns jungfru, skall på
gröna jord du gå!»
20. «Och hemma gråter fader, hem-
ma gråter mor,
och hemma gråter syster, hemma grå-
ter bror.»
21. «Och gråte de hemma, så mycket
som de vill,
men aldrig, sköns jungfru, skall på gröna
jord du gå.»
— med den äran —

C.

Snappertuna, Norrby. Sj. Edla Tenlenius. Uppt. Anna Bengelsdorff 1888.

1. Där bodde en herre på Södervalla
land,
han hade tre döttrar och raska voro de.
— med sin ära —
2. Den ena var så dejelig, den andra
var så grann,
den tredje hon förlovte, att aldrig taga
man.
3. Det spordes över städer, det spor-
des över land,
det spordes ock till näcken vid älvebro
strand.
4. Och näcken han klädde, han kläd-
de sig så grann,
han klädde sig till herre, han klädde sig
till man.
5. Näcken han kör sig på sköna jom-
fruns gård,
och ute för honom månd sköna jom-
frun stå.
6. Och jomfrun spatserade i kamma-
ren in:
«Krist give, Krist give, den herrn vore
min!»
7. Och näcken spatserade i kamma-
ren in:
«Och var är den jomfrun, som lovade
bli min?»
8. «Och lyster sköna jomfrun till
kyrkan att gå,
och jag skall bliva kusken och sitta fram
uppå?»
9. Och näcken han körde så jämmer-
ligen hårt,
att jorden den dundrade, och hälleber-
gen skalv.
10. Näcken han körde i fullande
språng,
han körde den jomfrun för sistaste gång.
11. «Och kära ni min herre, I kören
icke fast,
ty edra tömmar är av silke och intet av
bast.»
12. Och näcken han kör sig om kyr-
kogården fram,
på honom undras kvinna, på honom
undras man.
13. Och näcken han kör sig till äl-
vebro strand,
han körde den jomfrun för sista gång.
14. «Och käre ni min herre, I släppen
mig på land,
åt eder vill jag giva mitt röda gullband.»
15. «Ditt röda gullband så passar
jag ej på,

men aldrig skall du mera ur schäsen
min gå.»

16. «Och käre ni min herre, I släppen
mig på ö,
åt eder vill jag giva gullkronan min
så röd.»

17. «Din röda gullkrona, så passar
jag ej på,
men aldrig skall du mera ur vagnen
min gå.»

18. «Och hemma gråter fader och
hemma gråter mor,
ja hemma gråter syster, ja hemma grå-
ter bror.»

19. «Och hemma få de gråta och grå-
ta vad de vill,
men si du är nu inne, du hörer nu mig
till.»
— med din ära —

D.

Hitis. Uppt. E. Hedman 1910.

1. Där bodde en bonde på Öster-
valla strand,
han hade tre döttrar och raska voro de.
— medan läran —

2. Den ena hon var dejelig, den andra
var så grann,
den tredje hon svor att hon skull ta
man.

3. Det spördes över städer, det spör-
des över land,
det spördes för sjönäcken i Vallboda
strand.

4. Sjönäcken han kläder sig så deje-
lig och grann,
han kläder upp sig allt till en herraman.

5. Sjönäcken han rider sig till jung-
frunes gård,
och ute stod jungfrun med uppkammat
hår.

6. Och jungfrun gångar sig i kamma-
ren in:
«Krist give den herraman, om han skull
bliva min!»

7. «Ja, kära du min syster, ja tala
inte så,
i fjol svorte du att du aldrig skull ta
man.»

8. Sjönäcken han gångar sig i kam-
maren in:
«Vad var det för en jungfru som lofte
bliva min?»

9. Och jungfrun hon gångar med sjö-
näcken uti vagn,
hans häst var så stor liksom lejonet på
land.

10. Han körde över backar, han
körde över spång,
han körde sköna jungfrun, ja allt för
sista gång.

11. «Kära ni min herraman, ja kö-
ren int så hårt,
er tömmar är av silke och icke utav hår.»

12. «Ja kära ni min herraman, ja kö-
ren icke fast,
era tömmar är av silke och icke utav
bast.»

13. «Ja kära ni min herraman, ja
släpp mig på land,
åt er så vill jag giva mitt röa gullband.»

14. «Ditt röa gullband det passar jag
ej på,
men aldrig så skall du ur vagnen min gå.»

15. «Ja kära ni min herraman, ja
släppen mig på ön,
åt er så vill jag giva min gullkrona
röd.»

16. «Din gullkrona röd den passar
jag ej på,
men aldrig så skall du ur vagnen min
gå.»

17. «Ja hemma gråter fader och hem-
ma gråter mor,
och hemmæ gråter syster, också min lilla
bror.»

18. «Ja låt dem nu gråta och gråt
vad de vill,
nu är du mig inne, nu hör du mig till.»
— medan läran —

E.

Nagu, Lökholm. Sj. Isak Isaksson, f. 1865. Uppt. Greta Dahlström 1923.

1. Där bodde en herreman på Söder-
valla ö,
han hade tre döttrar och granna voro de.
— med all ära —

2. Den ena var så dejelig, den andra
var så grann,
den tredje förlovte att aldrig taga man.

3. Det spordes över rikén, det spor-
des över land,
det spordes till näcken vid Östervalla
strand.

4. Näcken han salar sin gångare grå,
så körde han in uppå sköna jungfruns
gård.

5. Näcken spatserade åt salstugol-
vet in:
«Var är den sköna jungfrun, som lovte
bliva min?»

6. Och jungfrun spatserade med
näcken uti vagn,
hans hästar de stodo som lejon uppå
land.

7. Han körde över backar, han körde
över spång,
han körde sköna jungfrun allt för den
sista gång.

8. «Kära ni min herre, kör inte så
hårt,
er tömmar är av silke och intet utav
tåg.»

9. «Kära ni min herre, I kören inte
fast,
er tömmar är av silke och intet utav
bast.»

10. «Kära ni min herre, I släppen
mig på ö,
åt eder vill jag giva min gullkröna rö.»

11. «Kära ni min herre, I släppen
mig på strand,
åt eder vill jag giva mitt gullröda band.»

12. «Ert gullröda band, det passar
jag ej på,
men aldrig skall du mer ur vagnen min
gå.»

13. «Hemma gråter fader, och hem-
ma gråter mor,
hemma gråter syster, också min lilla
bror.»

14. «Och gråta nu alla vad de gråta
må,
men sjunk nu så djupt att skeppen över
dig må gå.»
— med all ära —

F.

Nagu, Nötö. Sj. Svea Jansson, f. 1905. Uppt. Greta Dahlström 1923.

1. Där bodde en greve högt upp i land,
han hade tre döttrar och nätta voro de.
— med sin ära —
2. Den ena var så dejlig, den andra
var så grann,
den tredje hon svor att hon aldrig skull
ta man.
3. Det spordes över rike, det spordes
över land,
det spordes till näcken vid älvablå
strand.
4. Och näcken han kläder sig allt
till en liten herreman,
så rider han sig till greven fram.
5. Och näcken han rider sig på gre-
vens gård,
och ute stod jungfrun med utslaget hår.
6. «Vad är det för en herreman, som
är uppå vår gård?
Jag önskar om den herremannen skulle
bliva min.»
7. Och näcken han gångar sig i kam-
maren in:
«Var är den sköna jungfrun, som lofte
bliva min?»
8. «Och lyster skön jungfrun till kyr-
kan kom åka?»
«Jo om ni själv ville kusken vara.»
9. Och näcken han rider sig till
kyrkan fram,
på henne undra kvinna, på henne undra
man.
10. Och näcken han rider sig till
älvablå strand,
där stjälp't han sköna jungfrun i stri-
dande ström.
11. «Och kära ni min herreman, I
hjälp mig nu i land,
eder vill jag giva mitt röda gullband.»
12. «Ditt röda gullband, det får jag
hur jag kan,
men aldrig hjälper jag sköna jungfrun
mera i land.»
13. «Hemma gråter fader och hemma
gråter mor,
hemma gråter syster, ja också lilla bror.»
14. «De må nu gråta och låta hur de
kan,
men aldrig hjälper jag sköna jungfrun
mera i land.»
— med sin ära —

G.

Houtskär. Sj. Fröken Mathilda Alm, Åbo (efter en gumma fr. Houtskär).
Uppt. Otto Andersson.

1. Det bodde en greve vid Enebergs
land.
Tre döttrar hade han och granna voro de.
— med den äran —
2. Den ena var så dejlig, den andra
var så grann,
den tredje hon svor att hon aldrig skull
ta man.
3. Det spordes över riket, det spordes
över land,
det spordes till näcken vid älvablå
rand.
4. Och näcken han kläder sig så
kosteligen grann,
och näcken han klädde sig allt till en
herreman.

5. Och hovarna äro av silver och gull,
och vagnen av ebenholz som ej går om-
kull.

6. Och näcken han körde åt skogs-
vägen fram,
och alla bergen remnade och jorden den
sang.

7. «Kära ni min herre, köre nej så
hårt,
tömmarna äro av silke och icke utav
bast.»

8. «Tömmarna må vara utav vad
som de vill,
men kör gör jag lika hårt och ännu mer
därtill.»

9. «Där hemma gråter far, där hem-
ma gråter mor,
där hemma gråter syster, ja också lilla
bror.»

10. «Ja låt nu dem gråta och gråta
vad de vill,
men aldrig så skall du mer höra dem till.»

11. Och näcken han körde till älva-
blå strand,
så stälpte han sin jungfru i älva-
blå rand.

12. När månstrålar leker och mid-
nattstimman slår,
då hör man från djupet (slutet glömt).

H.

Helsinge.

1. Där bodde en herre på Sordavala
gård,
han hade tre döttrar och rara voro de.
— med all ära —

2. Den ena hon var dejelig, den andra
hon var grann,
den tredje försvor sig att aldrig taga man.

3. Så kom där en herre på jumfru-
fadrens gård,
han glimmade, han glittrade, han glim-
made som en sol.

4. Hans tömmar var av silke, hans
betsel var av guld,
hans hästar stod som lejon och stam-
pade på muld.

5. Sen gångar den jumfrun i kam-
maren in:
«Krist give, Krist give den herrn vore
min!»

6. Sen gångar den herrn i kammaren
in:
«Var är den sköna jumfrun, som lovade
bliva min?»

7. Sen tager han jumfrun uti snö-
vitan hand,
spatserade vägen till vagnarna fram.

8. Sen körde han den jumfrun över
bäckar och spång,
så att hela jorden remnade och hälle-
bergen sprang.

9. «Hör nu min käre herre, släpp
mig ur vagnen ned,
min rödaste guldkrona den vill jag giva
dig!»

10. «Din rödaste guldkrona den pas-
sar jag ej på,
ty aldrig skön jumfrun ur vagnen stiga
må.»

11. «Hemma gråter fader och hem-
ma gråter mor,
hemma gråter syster och så min lilla
bror.»

12. «Hemma få de gråta och gråta
om de vill,
nu sitter du i vagnen och hörer mig till.»

13. «Hör nu min käre herre, släpp
mig ur vagnen ned,
mitt halva fadersrike det vill jag giva
er.»

14. «Ditt halva fadersrike det passar
jag ej på,
ty aldrig skön jumfrun på Guds gröna
jord får gå.»

15. Sen körde han den jumfrun över
åker och äng,
på honom undra kvinnor, på honom
undra män.

16. Sen körde han den jumfrun över
kyrkogården lång,
han körde den jumfrun för allra sista
gång.
— med all ära —

I.

Snappertuna. Uppt. W. Brenner 1910—1913.

1. Det bodde en bonde på Sordavalla ö,
han hade tre döttrar, så fagra voro de.
— med all ära —

2. Den ena var så dejelig, den andra
var så grann,
den tredje hon svor att hon aldrig skulle
ta man.

3. Det körde en herre på sköna jungfruns gård,
den herrn han glimmade, han glimmade
som ett gull.

4. Tömmarna var av silke och betslet
var av guld,
och hästarna stod stampande likt lejonet
på jord.

5. Den jungfrun hon gångar sig i
salenom in:
«Krist give, Krist give, att den herrn
vore min!»

6. Den herrn han gångar i salenom
in:
«Var är den sköna jungfrun, som önskat
sig vara min?»

7. Jungfrun hon räckte sin snövita
hand,
och bäge så spatserade de i vagnarna in.

8. Den herrn han körde allt över bro,
och hästarna de stapplade på rödan
gullsko.

9. Den herrn han körde om kyrkogården
fram,
på henne vaktar kvinna, på honom
vaktar man.

10. «Och kära ni min herre, ni släpp
men mig av,
den rödaste gullkronan den skolen I få».

11. «Den rödaste gullkronan den
kan jag väl få,
men aldrig mer så skall du på Guds
gröna jord gå.»

12. «Hemma gråter fader och hemma
gråter mor,
hemma gråter syster och hemma gråter
bror.»

13. «Hemma må de gråta båd stora
och små,
men aldrig mer så skall du på Guds
gröna jord gå.»

14. Den herrn han körde om älven
där fram,
och jorden hon dundrade och hällebergen
small.

J.

Strömfors, Bullers. Sj. «Fredrika-moster». Uppt. A. O. Freudenthal.

1. Där bodde en herre på Söder-
valla ö,
han hade tre döttrar och vackra voro de.
— med all ära —
2. Den ena hon var dejlig, den andra
hon var grann,
den tredje går och svär att sig aldrig
taga man.
3. Där kommo en herre på sköna
jungfruns gård,
han glimmade, han glimmade, han glim-
made som en sol.
4. Jungfrunen spatserade salsgolvet
omkring:
«Krist give, Krist give den herrn vore
min!»
5. Hästarna står spända som lejon
på vår gård,
vagnarna var smorda med silver och
gull.
6. Besslena voro av silver och gull,
och tömmona voro av finaste silk.
7. Den herre spatserade i salarne in:
«Var är nu den jungfrun, som lovte att
bli min?»
8. Ungersven tog jungfrunen i snö-
vitan hand,
spatserade med henne i vagnarna in.
9. Och ungersven han körde förbi
kyrkogården fram,
på honom sågo kvinna, på henne sågo
man.
10. Och ungersvennen körde över
skogar och mark,
att jorden remnade och hällebergen
sprack.
11. Och ungersven han körde över
åker och äng.
«Ack kära min ungersven, I släppen mig
nu hem!
12. Hemma sörjer fader och hemma
sörjer mor,
hemma sörjer syster och hemma sör-
jer bror.»
13. «Och lät dem nu sörja allt vad
de sörja vill,
hela sköna jungfrun hon hörer mig nu
till.»
14. Ungersvennen körde över bäckar
och spång,
han körde den jungfrunen för allra sista
gång.
15. — — — — —
«Och aldrig skall du mera på gröna
jorden gå.»

K.

Lappfjärd. Sj. Josef Lillsjö. Uppt. J. E. Wefvar 1875—1876.

1. Det bodde en herre på Österval,
han hade tri döttrar och alla voro grann.
— med all äro —
2. Den ena var så dejlig, den andra
var så grann,
den tredje hon lovte att aldrig taga man.
3. Så kommo där en herre spaseran-
des in:
«Kris give, Kris give, den herren vore
min!»
4. Jungfrun och herren spaserade i
vagn,

hans hästar de stodo som lejon uppå strand.

5. «Kära min herre, I kören intet fast, edra tömmar är av silke, men intet utav bast.»

6. «Kära ni min herre, I släppen mig i land, eder vill jag giva mitt gullröda band.»

7. «Dina gullröda band, dem passar jag ej på, men aldrig mera skall du ur mina vagnar gå.»

8. «Kära ni min herre, I släppen mig på ö, eder vill jag giva min gullkrona rö.»

9. «Dina gullkronorså passar jag ej på, men aldrig skall du mera ur mina vagnar gå.»

10. «Kära min herre, I släppen mig nu dit, eder vill jag giva mitt gullröda skrin.»

11. «Dina gullskrin så röd, dem passar jag ej på, men aldrig skall du mera ur mina vagnar gå.»

12. «Himma gråter fader, och himma gråter mor, himma gråter syster också min lilla bror.»

13. «Ja gråta, ja gråta, ja gråta vem som vill, jag är ju din och du mig hörer till.»
— med all äro —

L.

Korsnäs, Töjby. Uppt. J. E. Wefvar 1875—1876.

1. Det bodde en herre på Östervalla ö, han hade tri döttrar och granna voro de.
— med all äro —

2. Den ena var dejelig, den andra var så grann, den tredje had trolovat att aldrig taga man.

3. Där kommo en herre resandes i vagn, hans hästar de stodo som lejon uppå land.

4. Och jungfrun spaserandes med herren i kammarin in.
«Kriss give, Kriss give, att denne vore min!»

5. Jungfrun spaserandes med herren uti vagn:
«Kriss give, Kriss give, att denne vore min!»

6. Han körde över backarna, han körde över spång, han körde den sköna jungfrun allt för den sista gång.

7. «Men kära ni min herre, ni körer intet fast, ty eder tömmar är av silke, men intet utav bast.»

8. «Men kära ni min herre, ni släppen mig på land, ty er så vill jag giva mitt gullröda band.»

9. «Ditt gullröda band, det passar jag uppå, men aldrig så skall du ur vagnen min gå.»

10. «Men kära ni min herre, ni släppen mig på ö, men er så vill jag giva min gullkruna röd.»

11. «Din gullkruna röd, den passar jag uppå,
men aldrig så skall du ur vagnen min gå.»
12. «Där himma gråter fader, där himma gråter mor,
- där himma gråter syster och så min lilla bror.»
13. «Gråta nu där himma, ja gråta vem som vill,
men nu är du inne och nu hör du mig till.»
— med all äro —

M.

Sideby, Skaftung. Sj. Rob. Enholm. Uppt. J. E. Wefvar 1875—1876.

1. De bodde en herre vid Liminga gård,
han hade tri döttrar så huller också tro.
— med all äro —
2. Den ena var så dejelig, och den andra var så grann,
den tredje hon förlovade sig, att hon aldrig ta sig man.
3. Så kommo där en herre åkandes i vagn:
«Kris givom, Kris givom, den herren vore min!»
4. Hans tömmar var av siden, hans bessel utav gull,
hans hästar de stodo som lejon uppå land.
5. Den herren han körde över berg och dal,
och sköna jungfrun sörjde allt intill domedag.
6. «Kära ni min herre, I släppen mig ur vagn,
och eder vill jag giva en gullked så röd.»
7. «Den gullked så röder, den passar jag ej på,
men nu så är du i vagnen min, och nu så hör du mig till.»
8. Käre ni min herre, I släppen mig ur vagn,
och eder vill jag giva ett gullskepp så röd.»
9. «Det gullskepp så röder, det passar jag ej på,
men nu så är du i vagnen min, och nu så hör du mig till.»
10. «Käre ni min herre, I släppen mig ur vagn,
ja himma gråter broder och även så min far.»
11. «Ja gråta ja gråta ja gråta vad de vill,
men nu så är du i vagnen min, och nu så hör du mig till.»
12. «Kära ni min herre, I släppen mig ur vagn,
ja himma gråter syster, ja även så min mor.»
13. «Ja gråta ja gråta ja gråta vad de vill,
men nu så är du i vagnen min, och nu så hör du mig till.»
— med all äro —

N.

Petalax. Sj. Maria Elisabeth Hultholm. Uppt. Isak Smeds 1881.

1. Det bodde en herre på Jykland, er vill jag nu giva mitt gullröder
Jykland ö, band. «
han hade tre döttrar så dejeli och fin.
— med all äro —
2. Den ena var så dejeli, den andra men du, min sköna jungfru, visst hör
var så grann, du mig till. «
den tredje har förbannat att hon aldrig-
skull ta man.
3. Så kom där en herre på sköna er vill jag nu giva min gullkrona rö. «
jungfrunes gård.
«Krist give, Krist give, den herren hör
mig till. «
4. Hans tömmar var av silke, hans men du, min sköna jungfru, visst hör
betsel var av guld, du mig till. «
hans hästar de stodo som lejon på
sköna jungfrunes gård.
5. Han körde över backar, han körde där himma gråter fader, där
över spång, himma gråter mor,
han körd den sköna jungfrun allt för
den sista gång. där himma gråter syster, ja ock min
lilla bror. «
6. «Och käre ni min herre, I släppen 11. «Gråta nu, gråta nu, gråta vem
mig på land, som vill,
men du, min sköna jungfru, visst hör
du mig till. «
— med all äro —

O.

Korsholm. Sj. Hilma af Reeth. Uppt. Th. af Reeth 1891.

1. Det bodde en herre österut på 3. En liten tid därefter, då löftet gi-
vall, vet var,
;: som hade tre döttrar och alla voro ;: och hon nu redan glömdet förbundet,
skön ;: som hon gav ;:
— med all ära —
2. Den ena var så dejelig, den andra 4. Så kommo där en herre åkandes i
var så grann, vagn,
;: den tredje hon lovte att aldrig taga ;: hans hästar de stodo som lejon uppå
man ;: strand ;:

5. Hans tömmar var av silke, men
icke utav bast,
:: och farten begyntes med förfärande
hast :::
6. Och herren han åkar över lindar
och dik,
:: och jumfrun hon bävar för ett eländ-
digt liv :::
7. «Och kära I min herre, I släppen
mig ur vagn,
:: och dig vill jag giva mitt gullröda
band« :::
8. «Ditt gullröda band, det passar
jag ej på,
:: men du skall ej mera ur mina vagnar
gå« :::
9. «Där hemma gråter syster, där
hemma gråter bror,
:: där hemma gråter fader och ävenså
min mor« :::
10. «Ja gråta, ja gråta, ja gråta den
som vill,
du skall ej mer ur vagnen gå, ty du mig
hörer till,
ja du skall ej mera ur mina vagnar gå«.
— med all ära —

P.

Lappfjärd, Dagsmark. Sj. Karl Gustaf Lång. Uppt. J. E. Wefvar 1875—1876.

1. Min fader han var en oförståndiger
man,
han byggde sitt slott i sjöredare strand.
— med all äro —
2. :: Han hade tri döttrar och alla
voro grann :::
3. Den ena var så dejelig, den andra
var så grann,
den tredje hon lovte att aldrig taga man.
4. Så kommo där en sjöredare ri-
dandes fram,
hans tömmar var av silke och icke utav
bast.
5. «Kära ni sjömänner, I kören icke
fast,
ty edra tömmar är av silke och icke utav
bast.«
6. «Kära ni sjömänner, I töven liten
stund,
jag ser min fader komma allt uti grö-
nan lund.«
7. «Käre du fader, du lös mig häri-
från,
du haver hästar flere än två.«
— med all äro —

OTRYCKTA
TEXTER.

Översikt.

Q. (str. enl. A.: 1, 2, 9—12, 12 a, 13, 15, 16, 18²², 23, 18²⁰, 21) Hitis, Högsåra. Sj. Amanda Isaksson, f. 1877. Uppt. G. Dahlström 1924.

R. (1, 2, 9—12, 12 a, 13, 15, 18, 18, 20—23, 16, 24, 25). Hitis, Vänö. Sj. Rosa Eriksson, f. 1866. Uppt. G. Dahlström 1924.

S. (1, 9—13, 15, 16, 18, 20—23, 18²⁴, 25). Hitis, Rosala. Sj. Gustaf Söderman, f. 1807. Uppt. J. E. Wefvar 1880-talet.

T. (1, 2, 10, 12—14, 17, 19, 17 a, 20—23). Hitis, Bötesö. Sj. Sofia Svanström, f. 1859. Uppt. G. Dahlström 1924.

U. (1, 2, 9, 10, 20, 17, 24, 25). Dragsfjärd, Kärra. Sj. Vilhelmina Roos, f. 1852. Uppt. G. Dahlström 1925.

V. (10, 14, 18, 20, 21, 24, 25, 22, 23, 17a, 17). Snappertuna. Uppt. W. Brenner 1910—13.

X. (1, 2, 11, 15¹², 20, 21, 18, 16). Närpes, Yttermark. Uppt. Else Tegengren.

Y. (1, 2, 12, 15, 18, 20, 21, 24, 25). Lappfjärd, Dagsmark. Sj. Matilda Lång, f. 1872. Uppt. A. Adolfsson 1930.

Z. (1, 2, 15, 16, 20—25). Korsnäs. Sj. Johannes Tölberg, f. 1862. Uppt. A. Adolfsson 1930.

A. (1, 2, 12, 20²⁴, 25). Lappfjärd, Dagsmark. Sj. Hulda Krok, f. 1890. Uppt. A. Adolfsson 1930.

Å. (1, 2, 11, 11 a, 13, 12, 15, 16¹⁷, 22—25, 20, 21, 17¹⁹, 19¹⁶). Borgå, Pellinge. Ur ett handskrivet häfte. Uppt. A. P. Svensson.

Ö. (1, 2, 11—13, 15, 11 a, 17, 20²⁴, 16, 20²⁴). Lappträsk, Lindkoski. Sj. Henrik Backas f. 1847 och Gustav Broberg f. 1859. Uppt. R. Holmerus 1911.

AA. (1, 2, 11, 11 a, 12, 13, 15, 17, 20²¹, 19, 20²¹, 24, 25, 18, 16). Borgå, Pellinge. Ur lotslärlingen Karl Brandts visbok, dat. 1860; även i Gustav Adolf Johanssons visbok.

BB. (1, 2, 7, 9, 11, 11 a, 12, 13, 15, 19). Snappertuna. Uppt. W. Brenner 1910—13.

CC. (1, 2, 11, 11 a, 12, 13, 15, 17, 22, 23, 19, 22²⁴, 25²³, 16). Borgå, Pellinge. Uppt. F. V. Englund 1878. Samma variant (8 första str.) från Pellinge uppt. av A. P. Svensson.

DD. (1, 2, 10, 11 a). Korpo. Sj. Paulina Rönnerberg, f. 1870. Uppt. G. Dahlström 1923.

EE. (1, 2, 11—12, 15²⁴, 25—20, 21—22, 23—16², 16. Stroferna 2-radingar och 4-radingar, oregelbundna). Larsmo. Uppt. John Finnäs 1893.

FF. (1, 2, 11—13, 11 a, 14 a, 15, 16, 20²⁴, 25). Strömfors. Sj. Johan Stark, Virböle. Uppt. Henrik Kullberg 1912.

Avvikelser i Q—FF enligt A.

¹ bonde Q, R, S, U, Z, Å, Ö, AA; greve T; herreman X, Y, DD, EE; Östervalla strand Q, S; Östervalla ö R, Z; Östervalla by X; på Östervallen EE; på Östereland Y; Södervalla ö(n) AA, CC; Sordavalla gård Å; Sordavalla ö BB; i Linneblå by U; vid Hamborger bro Ö, FF; på södra norra vik DD; uti främmande land Å; allt högt upp i land T — ¹ ägde Å, DD, EE; tre d. i *alla övr. var.*; Tre d. hade han U; Tre d. han hade X; vackra Ö, FF; vackra voro dom S; så vackra T; så fagra BB, DD; så sköna EE; granna Z, X, U; rara R; och alla voro grann Y; och alla va de grann Å.

² D. e. v. trolivad, d. a. v. nu gift EE; D. e. hon var d., d. a. hon var g. T, Ö, Q, (skön Q); D. e. hon var däjrlig, d. a. hon vart g. Å — ² svor Q, R, T, U, Ö, FF; svurit Z; D. t. försvor sig Å, BB; D. t. had försvurit DD; D. t. har försvurit sig AA, CC; lovte Å; D. t. har lovat Y; D. t. hade lovat X; D. t. har nu lovat EE; taga någon m. Å; att hon aldrig skull ta man Q, R, T, U, Ö; sig a. t. m. FF.

⁷ uti riken, ja, d. s. uti land BB — ⁷ Att grevens yngsta dotter skulle aldrig taga man BB.

⁹ spördes Q, S; över sjöar, det . . . R; kringom s., d. spördes kringom l. S; över rike, det . . . U; uti byar, ja, d. s. ut på l. BB — ⁹ [ock] i *saml. var.*; D. spördes för sjönäcken Q; D. s. för n. R; Till sist kom det till n. BB; i Vallboda s. Q; i älvernors s. R; och Östervalla s. S; i älvsblå s. U.

¹⁰ sjönäcken han kläder sig Q; N. han kunde ju utkläda sig s. g. DD; N. han kläder sig, *alla övr. var.*; så dejelig och grann Q; så finer och så g. R; så hjärtelig g. U; i kläderna g. S; i herrekläder g. V; allt till en herreman T — ¹⁰ H. k. opp sig S; H. kläder upp s. Q; H. kläder sig nu R; allt till en

herreman Q, R, S; just som en liten herreman U; Så rider han sig till konungens gård T; Så körde han in uppå mangården fram V; Han ilade en morgon till sköna slottet fram DD.

¹¹ N. h. rider sig R; Näcken h. rider upp S; Sjönäcken h. rider sig Q; Så kom där en herreman X, EE; Så kommer d. e. herreman CC; Så kom d. e. herre Å; Där kom en herre körandest Ö, FF; Så kommo d. e. herre AA; Där körde en herre in BB; till jungfrunes gård Q, R; till konungens g. S; till jungfruns faders g. CC; till jungfrufaders g. AA; på jungfru fadrens g. Å; på unga flickans g. Ö; ju åkande i vagn X; åkandes i vagn EE — ¹¹ Och ute står jungfrun Q; Och ute stod j. R; Och uti stod j. S; med uppkammat hår Q; med utslaget hår R, S; Hans hästar de stodo som lejon uppå land X; Hästar stodo spända med vackra band EE; Han glimmade, han glimmade, han glittrade som en sol CC; H. glimmade, h. glittrade, h. glimmade s. e. s. Å; H. glimmade, h. glimmade, h. glimmade s. e. s. Ö, AA, BB, FF.

¹¹ a¹ Hans tömmar var av silke Å, CC; tömmor AA, FF; Med tömmar utav silke DD; Tömmar utav s. BB; hans betsel var av gull Å, FF; h. bejsel v. a. guld CC; och beslen vor av gull AA; och betsel utav guld BB, DD; Och betslorna de glimmade, de glimmade som en sol — ¹¹ a² Hans hästar stod som lejon och stampade på muld Å; Och hästarna de dansade lik lejon uppå jord CC; O. hästen stannade och dansade som l. u. j. AA; O. hästarna stå stampande som l. u. j. BB, DD; O. hästarna de stodo som lejonen på j. Ö; O. hästarna stod sadlade lik lejonen p. j. FF.

¹² gångar Q, R, S, BB; Sen gångar den j. Å; Och j. h. spasserade FF; Och flickan

spatserade Ö; Jumfrun spaserade AA; Och jungfrunen spasserade CC; Strax gingo sköna j. EE; åt k. in S; i salen därin AA, CC; i salenom in BB; kammargolvet omkring Ö, FF; Så kommo en herre spaserandes in Y, Ä; Vad är det för en herreman, som är uppå vår gård? T — 12^a K. given, K. given AA, CC; Klitschivi, klitschivi Y; Kristine, Kristine EE; K. g. den herraman, han har ock varit min S; Gud g. den herreman, om han skull bliva min Q; Jag önskar att den herreman h. skulle b. m. T; Hon önskade, hon önskade Ö, FF; ack, om den herran vore min Ö; Hon önskar i sitt hjärta att R; d. h. vore sin R, FF.

12^a Kära du min syster och tala intet så R; Ja, k.d.m. syster, ja, t.i. så Q — 12^a I fjol lovte du, att du aldrig skull ta man R; I.f. svorte . . . Q.

13^a Näcken han går sig åt T; N. han gångar sig åt S; Sjönäcken han gångar sig Q; N. spatserar sig R; Herren spatserade i salen in Ä; Herrn han gångar sig i salenom in BB; Och herren (han) spaserade i salen där in AA, CC; Och herrn spatserade salsgolvet omkring Ö, FF — 13^a Vart finner jag FF; Var är den sköna jungfrun T, Ä, AA, BB; V. finns d. sköna flickan Ö; Vad är det för en j. Q, R; Vad var det f. e. j. S; bliva Q, R, S, T; önskar vara Ä; önska(r) sig vara AA, CC; önskat s. v. BB; önskade v. Ö, FF.

14^a t. kyrkan komma åka T; t. kyrkan sätt V — 14^a Ja, om ni själv vill kusken vara T.

14 a. Gråhåsten och guldsadeln, den vill jag giva dig — Bara jag får löpa i vagnarna med dig FF.

15^a [hon] X; O. sköna j. Z; gångar sig med näcken S; gångar med sjönäcken Q; spatserar sig m. näcken R; Då gick hon ut m. h. spaserandes i v. Y; Straxt tog han sköna j. och lade den i vagn EE; Och herren tog j. i snövitans hand AA, CC; O. h. t. jungfrunen med s. h. FF; O. herrn han tog flickan i snövitans hand Ö; O. j. räcker herren sin snövita h. BB; Sen tager han j. i snövitans h. Ä — 15^a Hans häst var så stor som lejonet på land S, Q; H. hästar de stodo som lejon uppå strand R; H. hästar stodo liksom i. u. land Z; H. hästar stod som lejon, som lejon u. i. Y; De bägge spaserade BB; spatserade på vägen Ä; De spaserade, de spaserade AA; spatserade, spatserade Ö; spasserandes, spasserandes CC; Och så, och så spasserade de FF; till vagnenom fram BB; t. vagnarna f. Ä; allt intill vagnen f. CC; i vagnen där in AA; i vagnen in Ö; i vagnarna in FF.

16^a Han körde över bäckar, han körde över spång Z; bäck och Ö; backar S, X;

Han körde, han körde AA, CC; Han körde den sköna jungfrun FF; Sen körde han den jungfrun Ä; över bäckar och spång Ä, AA, FF; De k. ö. dalar, de k. ö. spång R; Han k. ö. städer, han k. ö. land Z; Han k. ö. bergen, han k. ö. spår EE — 16^a sköna jungfrun Q, R, S, X, Z, AA, CC, EE; den flickan Ö; allt för den sista gång R, S, Z, X, AA, EE; ja, allt för s. g. Q; för allra s. g. Ä, Ö, FF; så vackert och så grannt EE.

17^a Han körde, han körde över ångar och träsk AA, CC; Den herren h. k. om älven där fram V; Näcken han red sig åt vägen fram T; Sen körde han den jungfrun över åker och äng Ä; Han körde över skog och h. k. över mark Ö — 17^a Och jorden V; [hon] T, U, Ä, AA, CC; Alltså att CC; [så] Ö, AA; hela jorden remnade Ä; jorden hon rinnade Ö; Och hela j. dundra Y; Hela j. durra U; hällebergen brast AA, CC; sprack Ö; sprang Ä; sang U; small V; alla bergen språng T.

17^a Näcken han red sig till saltare sjöstrand T; Den herren han körde allt över en bro V — 17^a Där ställde han jungfrun i stridande ström T; Och hästarne de stappade på rödan gullsko V.

18^a [ni] V; Ja kära . . . Q; herreman Q, R; herraman S; [I] Y; ja, k. intet f. Q, R; o, kören ni mig ej fast AA; kör icke så hårt V; int så hårt S; int så långt S; ja, k. int så hårt Q; ack, k. ej så hårt R — 18^a [Ty] edra tömmar är [icke] Y, R, AA; Fast t. V; Min t. S; Jag tror att e. t. är av silk X; och intet u. b. (tåg) R; de äro ej av b. AA; men ej av b. X; hår S; det gör mig mycket svårt V.

19^a Han körde, han körde över k. f. AA, CC; Sen k. han den jungfrun över k. f. Ä; Han k. den jungfrun förbi en kyrka f. BB; Näcken han red sig åt k. f. T — 19^a honom . . . henne BB; honom . . . honom Ä; henne . . . henne T; undrast CC; undra T, Ä; kvinnor Ä, BB; kvinnorna AA, CC.

20^a O, kära ni m. h. Z, U, Ä, AA; Ack k. ni nu h. EE; Kär herre, kär herre FF; O. k. ni min herreman R, T; herraman S; O. (Aj) hören I god herre Ö; nu s. m. på land R; [nu] Ä; släppa m. p. land Y; hjälpen U, T; i land S, U; till lands T; ut FF; [I] släpper Z; släpp V; ni släppe X; mig ur vagn V, X, Z, EE; o, släppen i m. ner Ä; o, släpper ni m. nu AA; ni släpper m. här ut Ö — 20^a [Ät]; Och eder . . . X; Ty eder Z; Jag vill eder g. EE; Så skall j. g. eder Y; mitt gullröda band U, Z, EE; guld och röda band X; gullepärleband; Mitt halva fadersrike det vill jag giva er Ä.

21^a Resp. föremål ur jöreg. strof upp-repas enl. A i X, Z, Ä; Ditt gullröda band S; Det . . . bandet R, T, EE; Röda

gullbandet V; dem passar X; får jag när jag vill T; d. p. ej på mig Y; d. aktar j. e. p. V—21^a Men a. så s. d. [mera] R, S, V, Y, Z; [min] S; utur min vagn V; ur mina vagnar Y; M. a. ur vagnen så skall du få gå EE; Tro aldri sköna jumfrun ur denna vagnen gå AA; Förrän du ur vagnen min mände gå X; Ty aldrig skön jungfru på Guds gröna jord får gå Å; Men aldrig så hjälper jag dig mera till lands T; Jag kör nu sköna jungfrun, ja, allt för sista gång Q.

22^a *Enligt* 20^a (se ovan) R, S, T, Z, EE; Kära nu V; Hör nu min käre herre, släpp mig ur vagnen ner Å; så släppen I mig nu CC; hjälp mig ur nöd V; ur vagn EE; ni s. m. på sten Z; och hjälpen m. i nöd T—22^a *Enligt* 20^a (se ovan) Q, R, T, V, Z, EE; min guldkrona röd Q, R, T, V, EE; mitt gullröda skrin Z; Min rödaste gullkrona, den vill jag giva er Å, dig CC.

23^a *Resp. föremål ur föreg. strof upprepas. F. ö. enligt* 21^a. — 23^a *Enligt* 21^a R, S, Z; M. a. så s. d. [mera] Q; M. a. s. d. m. på Guds gröna jord gå V; Ty aldrig skön jungfru ur vagnen stiga må Å; Tro aldrig sköna j. ur denna vagnen går CC.

24^a *Hemma i samtl. var.*; Himman AA; Där h. g. f., där h. Y, Z, Å, EE; ja, h. g. mor U; Där h. sörjer f., där h. sörjer m. CC

— 24^a *Hemma i samtl. var.*; Himman AA; Där h. g. s. också min lilla b. Y; syster och så m. lilla b. AA; och även lilla b. R; Ja h. . . . också min lilla b. S, V, [Ja] Å; Där h. g. s. ja ock min lilla b. Z, EE; ja, också lilla b. U; Min syster och min bror Å.

25^a *Hemma i samtl. var.*; H. må d. g., ja g. R, Z; hur de v. R; vem som v. Z; H. må d. g. och g. vad de kan V; Ja gråte, ja g., ja g. vad du v. U; Ja, de må nu väl g., ja . . . S; ;: Gråta, g. vem som vill ;: Å; Ja gråten, ja g., ja g. EE; Låt gråta, låt g., låt g. Y; vem som vill Y, EE; Låt de nu g. bäst de nu vill FF; Ja, de må g. om de vill Å, AA; Sörjer vad de sörja vill CC; det passar jag ej på Å, AA, CC—25^a [så] S, Z; *Upprepn. av* 21^a (se ovan) Y, AA, EE; Tro aldrig skön jungfru att du ur vagnen går Å; Du är den enda jungfrun, som mig skall höra till R; När du har kommit, så hör du mig till FF; Men nu så ha vi kommit till röda bloddam V; Men aldrig mera skall du ur mina vagnar gå Å; Men aldrig så hjälper jag dig mera till liv U.

O m k v ä d e saknas V; Med all ära R, S, X, Å, Å, Ö, AA, BB, DD, FF; Med all äro Q; Med all äran CC; Med sin ära T, U; Medan läran Q; Medan läro Y. *I EE upprepas halva versraden som omkväde.*

2. Näckvisan.

MELODI.

Översikt.

a. LO, Nyl. III, 127. (K)	i. NA, S.L.S. 352, 144.
b. SJ, Nyl. III, 128.	j. HI, S.L.S. 367, 228. (L)
c. HE, Nyl. III, 130. (H)	k. PY, LT, Nyl. V, 323.
d. SN, S.L.S. 204, 373. (B)	l. LF, S.L.S. 523, 74. (I)
e. BO, I.N.E. Saml. O. A. (F)	m. LF, S.L.S. 523, 77.
f. PÅ, S.L.S. 328, 139. (D)	n. LF, R3, 165, 331. (A)
g. ST, S.L.S. 367, 1391.	o. LO, S.L.S. 12, 55. (E)
h. HI, S.L.S. 367, 230. (M)	

a. NI, Lojo.

Varianter.

Tag din lil - la bös - sa och så din lil - la hund, i mor - gon skall vi
gå till den ro - sen - de - lund, och där skall vårt sam - tal be - gyn - na.

b. NI, Sjundeå.

Tag din lil - la bös - - - - sa och tag din lil - la hund, i
mor - gon vill vi gå till ro - - - - sen - - - - de lund. Där
vil - ja vi vårt sam - tal be - - gyn - - na.

c. Helsinge.

Jag vet ut - av en jungfru så fa - ger och så skön, hon är nu så
fa - - ger, så vi - ter som en snö. Till hen - ne står al - lan min be - gå - ran.

d. *Nl*, Snappertuna.

Uppt. E. Hedman 1909.

Jag möt-te mig en jung-fru, så fa-ger och så skön. Jag suc-ka-de till
Her-ran, att hon skull bli-va min. Till hen-ne stod all min be-gä-ran.

e. *Nl*, Borgå, Pellinge.

Sj. Alfred Lindroos.

Uppt. Otto Andersson.

Och jung-frun hon gån-gar sig i ro-sen-lund, i ro-sen-lun-den grön, grön, där möt-te hon un-ger-svén så
fa-ger och så skön. De lo-va-de var-an-dra sin
tro-het. De lo-va-de var-an-dra sin tro-het.

f. *Nl*, Pärnä, Tavastby.

Sj. Alina Hjält, f. 1869.

Uppt. Sulo Salonen 1921.

Jag äls-ka-de en jung-fru så fa-ger och så skön. Hon
var ljus och de-je-lig, hon var ljus och skön. Till
hen-ne står he-la min be-gä-ran.

g. *Nl*, Strömfors, Reimars.

Sj. Fanny Grön, f. 1874.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Det da-gas u-ti ös-ter, där tän-des upp en rand, och jungfrun hon

¹ Variant troligen uppkommen genom strävan till flerstämmighet vid samfällid sång.
Anm. av uppt.

gån - gar på snö-vi-tan strand. Hon fäl - - ler mång blo-di - ga tå - rar.

h. Åb, Hitis, Hamnholmen.

Sj. *Emma Abrahamsson*, f. c. 1859.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Mitt hus det är byggt allt un - der en bro, där in - gen kan seg - la, ej
hel - ler nå - gon ro, ej hel - ler ta - ga hus om mid-natts-ti - den.

i. Åb, Nagu, Nötö.

Sj. *Svea Jansson*, f. 1905. (Visan sj. av mormors mormor). Uppt. Greta Dahlström 1923.

Mitt hus det är byggt allt un - der en bro, där in - gen kan seg - la, ej
hel - ler nå - gon ro, ej hel - ler ta - ga hus om midnatts-ti - den.

j. Åb, Hitis, Bötesö.

Sj. *Sofia Svanström*, f. 1859.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Mitt hus det är byggt allt un - der en bro, där in - gen kan seg - la ej
hel - ler nå - gon ro, ej hel - ler ta - ga hus om tys - ta kväl - len.

k.¹ Ni, Pyttis, Lappträsk.

Jungfrun plockade bla - der av as - pi - o - ne träd, att hon skul - le
gö - ra en säng där - ut - - av, var - på som de båg - ge skulle vi - - - la.

¹ Orig. tonart a-moll.

1. *Öb, Lappfjärd, Dagsmark.*Sj. *Adelina Lillkull, f. 1876.*Uppt. *Alfhild Adolfsson 1930.*

Och jungfrun sti-ger upp och hon trasslar ut sitt hår. Nu är jag li-ka god
jung-fru i dag som i går, fast jag har le-gat un-ger-sven så nä--ra.

m. *Öb, Lappfjärd.*Sj. *Alvina Klockars, f. 1892.*Uppt. *Alfhild Adolfsson 1930.*

Mitt hus det är byggt allt un-der den rö--dan bro, dit in-gen kun-de kom-ma
ej hel-ler seg-la, ro, ej hel-ler ta-ga hu-set om kväl-len.

n. *Öb, Lappfjärd, Härkmeri.*Sj. *Marie Bergström.*Uppt. *K. J. Spolander 1877. Uppt. reviderad O. A.*

Un-ger-sven han gån-gar sig i lun--den så
grön, där möt-te han en jung-fru så fa-ger och så
skön, allt ut--i skön lun-den den grö--na.

o. *Ni, Lojo.*Uppt. *Uno Stadius 1890.*

Tag din lil-la bös-sa och tag din lil-la hund, i mor-gon
ska vi gå till ro-sen-de-lund, och där skall vårt sam-tal be-gyn-na.

TEXT.	A. LF, R3, 165, 331. (n)	I. LF, S.L.S. 523, 75. (l)
Översikt.	B. SN, S.L.S. 204, 373. (d)	J. FÖ-JO-LE, S.L.S. 46, 74.
	C. PÅ, Nyl. III, 128.	K. LO, Nyl. III, 127. (a)
	D. PÅ, S.L.S. 328, 24. (f)	L. HI, S.L.S. 367, 229. (j)
	E. LO, S.L.S. 12, 55. (o)	M. HI, S.L.S. 367, 231. (h)
	F. «Neckvisan». BO, Svenssons saml. 4, 33; även I.N.E. 7, 3. (e)	N. KN, S.L.S. 1, 139.
	G. MM, R5, 178, 18.	O. BO, S.L.S. 30, 1.
	H. HE, Nyl. III, 130. (c)	P. PL, S.L.S. 127, 115.
		Q. BO, S.L.S. 151, 26.

Varianter.

A.

Lappfjärd. Sj. Maria Bergström, Härkmeri. Uppt. J. E. Wefvar 1877.

<p>1. .: Ungersven han gångar sig i lunden den grön, .:
.: där mötte han en jungfru så fager och så skön,
allt uti skön lunden den gröna. .:</p> <p>2. .: Där mötte mig en jungfru så fager och så skön, .:
.: jag suckade till himmelen om hon vill bliva min,
till henne ståndar all min begäran. .:</p> <p>3. .: »Tag du nu din byssa också din lilla hund, .:
.: så vili vi nu gånga oss i rosendlund,
och där så skall vårt samtal begynna.« .:</p> <p>4. .: Där plockade vi blommor båd vita och blå, .:
.: vi bäddade oss en sång och vi lade oss därpå,
allt uti skön lunden den gröna. .:</p> <p>5. .: Där lågo vi tillsammans den korta sommarnatt, .:
.: vi sovde intet mycket, men vi talte dess mer,
och sade varannan vår mening. .:</p> <p>6. .: Jungfrun ståndar upp och hon kammar ut sitt hår: .:
.: »Nu är jag en dylik jungfru i dag som i går,
fast jag har legat ungersven så nära.« .:</p> | <p>7. .: Ungersven han vredgades vid jungfrunes ord: .:
.: »Kom låt oss ännu sova tills dagen blivit stor,
allt uti skön lunden den gröna!« .:</p> <p>8. .: »Det är väl ingen dag fast jungfrun tycker så, .:
.: det är den lilla stjärnan, som framför dagen går,
som lyser över berg och djupa dalar. .:</p> <p>9. .: Jungfrun ståndar upp och hon trasslar ut sitt hår: .:
.: »Gud nåda me arma flicka va ord jag sag i går,
nu haver jag min jungfrudom förlorat.« .:</p> <p>10. .: »När så skall vi brygga, och när så skall vi bak, .:
.: när så skall vi vänner och främmand till oss bjud,
när så skall vi bröllop åt oss hålla?» .:</p> <p>11. .: »Självså får du brygga och självså får du bak, .:
.: självså får du vänner och främmand till dig bjud,
självså får du bröllop åt dig hålla. .:</p> <p>12. .: Jag är väl ingen ungersven, fast jungfrun synes så, .:
.: jag är den lilla näcken under böljorna blå,
som bygger sitt hus under isen. .:</p> |
|---|--|

13. .: Ungersven han skjuter sin julla
ifrån strand, .:
.: skön jungfrun hon ståndar uppå snö-
vita strand,
och faller mång ängsliga tårar. .:

14. .: »Min fader och min moder, de nu
förskjuta mig. .:

.: Ack visste jag vägen, visst komme jag
till dig,
fast om det vore sent om midnatt ti-
den!» .:

15. .: »Mitt hus det är byggder långt
under en bro, .:
.: dit ingen kan segla, dit ingen kan ro,
ej heller taga hus sent om kvällen.» .:

B.

Snappertuna. Uppt. E. Hedman 1909.

1. Jag mötte mig en jungfru så fager
och så skön,
jag suckade till Herran, att hon skull
bliva min.
Till henne stod all min begäran.

2. Ungersven han tager sin byssa och
sin hund:
«Kom låter oss gå i den gröna rosenlund,
där vilja vi vårt samtal begynna.»

3. Jungfrun plockar rosor både bru-
na och blå,
så gjorde hon en bädd som de lade sig
uppå.
Där lågo de allt intill andra dagen.

4. Och jungfrun hon satte sig upp,
hon krusade ut sitt hår:
«Jag är en så skön jungfru liksom jag
var i går,
fast jag har legat ungersven så nära.»

5. Ungersven han vredgade sig över
sköna jungfruns ord:
«Kom låter oss gå i den gröna rosenlund,
där vilja vi ånyo samtala.»

6. Jungfrun plockar rosor båd stora
och små,
sen gjorde hon en bädd den de lade sig
uppå.
Där lågo de allt intill ljusan dager.

7. Jungfrun hon sätter sig upp, hon
fladdrade ut sitt hår:

«Gud nåde mig stackars flicka de ord jag
sa i går,
nu haver jag min jungfrudom förlorat.»

8. Ungersven han skjuter sin båt
ifrån land,
och lämnar sköna jungfrun på den sjö-
vida strand.
Där faller hon så blodiga tårar.

9. «Var skall vi bygga och var skall
vi bo,
och var skall vi bjuda våra vänner ihop,
och var skall vi bröllopet fira?»

10. «Ensammen får du bygga, ensam-
men får du bo,
ensammen får du dina vänner bjuda
ihop,
ensammen får du bröllopet fira.»

11. «Min fader och min moder, ja de
förskjuta mig.
Visste jag vägen så kommer jag till dig,
fastän det bleve sent i midnattstiden.»

12. «Mitt hem är dit borta allt under
en bro,
dit ingen kan segla och ingen kan ro,
ej heller tag hus över natten.

13. Jag är ej någon ungersven, fast
jungfrun tycker så,
jag är den lilla näcken, jag bor i böljan
blå,
och bygger mitt bo under isen.»

C.

Pärnå.

1. »Jag vet utav en jungfru så fager
och så fin,
jag önskade den jungfrun, att hon vore
min.
Till henne står all min begäran.
2. Ack, om jag jungfrun skådade och
ej kunde få,
så ville jag vara så långt härifrån
och aldrig till sköna jungfrun kommal!»
3. »Sadla nu på hästen och rusten
eder fort,
vi skola resa till rosendelund,
där skola vi käristan finna.»
4. Jungfrun plockade bladen av
de frodiga träen,
hon reder sig en säng att vila sig uti,
där uppå de bägge skola vila.
5. Jungfrun ståndar upp och salve-
rar sitt hår:
»I dag är jag skön jungfru, liksom jag
var i går,
fast jag har sovit hos en ungersven så
blyg.»
6. Ungersven tog jungfrun den
andra natt till sig,
då förgjorde han henne på ett oförsiktigt
vis,
ty han var ingen ungersven så blyger.
7. Jungfrun ståndar upp och salverar
sitt hår:
»Gud nåde mig stackars flicka, vad ord
jag sade i går,
ty nu har jag min jungfrudom förlorat.
8. Min fader och min moder ha över-
givit mig.
Ack om jag kunde slippa i buren med dig.
Där skola vi vårt samtal begynna.»
9. »Min bur den står byggder allt un-
der en bro,
att ingen dit kan komma, varken segla
eller ro,
ej heller taga härbärke över natten.»
10. Det dagas uti östern, där tändes
upp en rand,
och jungfrun hon vandrar på snövitans
sand,
hon faller så bitterliga tårar.
11. »Det är ju ingen dag ännu, fast
jungfrun tycker så,
det är den klara stjärnan, som före da-
gen går,
hon lyser så högt över berg och dalar.»
12. Men ungersven han stuvade ut sin
lilla båt från land,
sen räckte han jungfrun sin snövita
hand,
och därmed tog de avsked av varandra.

D.

Pärnå, Tavastby. Sj. Alina Hjält f. 1869. Uppt. Sulo Salonen 1921.

1. Jag älskade en jungfru så fager
och så skön,
hon var ljus och dejlig, hon var ljus
och skön.
Till henne står hela min begäran.
2. Jungfrun plockar blommorna de
röda och de blå,
3. Och jungfrun går i kammaren, hon
kammade sitt hår:
«Se nu så är jag jungfru liksom jag var i
går,
fast jag har sovit med en ungersven så
blyger.»

4. Ungersven tog jungfrunen andra natten igen.
Så gjorde han med henne vad ingen hade än,
ty han var ingen ungersven så blyger.

5. Jungfrun går i kammaren, hon kammade sitt hår:
»Gud nåda mig stackars flicka de ord jag sad i går,
nu haver jag min jungfrudom förlorat.

6. Min fader och min moder de övergiva mig,
men om jag kunde slippa i buren med dig och visste var den buren var byggder.»

7. »Min bur den är byggder allt under en stor bro,
dit ingen kan komma varken gående eller ro,
ej heller taga härbärke över natten.

8. Jag är ingen ungersven, fast ni kan tänka så,
jag ärendast nyckelen till böljorna de blå.
Min bur den är byggder under isen.»

9. Det dagas i öster ren, där tändes upp en rand,
och ungersven tog jungfrunen i snövitans hand,
och därmed ta de avsked av varandra.

E.

Lojo. Uppt. Uno Stadius 1890.

1. Tag din lilla bössa och tag din lilla hund,
i morgon skall vi gå till rosendelund,
och där skall vårt samtal begynna.

2. Där plockade vi rosor både vita och blå,
där bädda vi sängen och lägga oss därpå,
allt under lindan den gröna.

3. Vi lågo tillsamman den hela sommarnatt,
men litet så sovde, men talade dess mer,
vi talte varannan vår mening.

4. »När så ska vi brygga, och när så ska vi bju,
och när så ska vi vänner och fränner till oss bju,
och när så ska vi bröllopet hålla?»

5. »Själv får du brygga och själv får du bju,
och själv får du vänner och fränner till dig bju,
och själv får du bröllopet hålla.»

6. Jungfrun steg upp och kammade sitt hår:
»Jag är en skön jungfru i dag som i går,
fast jag har sovit ungersven helt nära.»

7. Jungfrun hon stiger upp och slarvar sitt hår:
»Gud nåde min stackars flicka, hur illa jag sad i går,
nu har jag min jungfrudom förlorat.»

8. Ungersven han skuttade sin snäcka från strand,
och sköna jungfrun hon stod uppå snövitans sand,
hon fällde så modiga tårar.

9. »Jag är ingen ungersven, fast jungfrun än så tror,
jag är den lilla näcken under böljorna blå,
som bygger mitt bo under isen.»

10. »Min fader och min moder de vill förbjuda mig,
men visste jag vägen, visst komme jag till dig,
fast om det vore midnattstider.»

11. Ungersven han vredgades över jungfrunens tal:
»Det är ingen dager, fast jungfrun än så tror,
det är den nätta morgonstjärnan,
som lyser över höga berg och djupa dalar.»

F.

Borgå, Pellinge, Söderby. Sj. Alfred Lindroos. Uppt. A. P. Svensson.

1. Ungersven gingo i rosendelund, i
rosendelunden grön,
där mötte han en jungfru så fager och
så skön,
de lovade varandra sin trohet.
2. Jungfrun hon plockade blommor,
hon bäddade opp en säng,
hon lade sig att sova allt uti en grön
(s)äng,
och ungersven han lade sig breiveder.
3. Jungfrun hon steg där uppe, hon
kammade upp sitt hår:
»I dag är jag en jungfru liksom jag var
i går,
fast jag så nära hos ungersven har sovit.»
4. »Int är jag någon ungersven, fast
I det tyckes så,
jag är den lilla näckelen, som under vatt-
net går,
jag bygger min bur under isen.»
5. »Min fader och min moder, de har
övergivit mig,
ack om jag kunde slippa i buren med dig,
ack om jag visste, vardan som den vore.»
6. »Min bur den står byggder allt un-
der en bro,
där ingen kan segla ej heller varken ro,
ej heller sitt härbärge taga.»
7. Det dagas uti österen, där tändes
upp en rand,
och ungersven tar jungfrunen i snövitans
hand,
de togo där skönt avsked av varandra.
8. Ungersven tager sin näckabåt,
han tockar den ut från land,
och jungfrunen spatserar på snövitans
sand,
hon faller så bitterliga tårar.

G.

Maxmo. Uppt. G. A. Nessler 1868.

1. Jungfran hon gångar sig i rosen-
delund,
där plockar hon de blomstren och båd-
dar upp sin säng,
allt uti lunden den gröna,
allt så för vännen den sköna.
2. Ungersven han tog sin jungfru
uti famn,
där sovo de tillsammans den första som-
marnatt,
tills solen hon upprann,
tog han henne uti famn,
hon skinar över höga berg och dalar,
hon skinar över lindebladen bleka.
3. Jungfran hon sitter och slarvar
upp sitt hår:
»Gud nåda mig för de orden jag sade
här i går,
:: nu haver jag min ära förlorat.» ::
4. Ungersven han tog sin jungfru i
famn,
där sovo de tillsammans den andra som-
marnatt,
tills solen hon upprann,
tog han henne uti famn.
Hon skinar över höga berg och dalar,
hon skinar över lindebladen bleka.
5. Jungfrun hon sitter och slätar upp
sitt hår:
»Nu är jag likgod jungfru i dag, som jag
var i går,

∴ fast jag haver sovit hos ungersven
den bleka.» ∴:

6. »När skall vi baka, när skall vi
brygg,
∴: när skall vi bröllopet hålla?» ∴:

7. »Själv får du baka, själv får du
brygg,
∴: själv får du bröllopet hålla.» ∴:

8. »Mitt hus det är byggt allt under
en bro,

dit ingen kan segla, dit ingen kan ro,
∴: dit ingen kan få löna hus om kväl-
dan.» ∴:

9. Ungersven han sköt ut sin snäcka
ifrån land,
och jungfrun hon står på snövitans
sand,
∴: där faller hon så modeliga tårar. ∴:

10. »Hälsa nu hem åt min kära far
och mor
så mångtusenfalt, så mångtusenfalt
∴: som sandkorn i haven den vida.» ∴:

H.

Helsinge.

1. »Jag vet utav en jungfru så fager
och så skön,
hon är nu så fager, så viter som en snö,
till henne står allan min begäran.»

2. »Int är jag någon jungfru, fast ni
det tycker så,
ty jag är lik den fågelen på böljorna blå,
som bygger sitt bo långt under isen.

3. Min bur den är byggder långt un-
der en bro,

dit ingen kan segla ej heller kan ro,
ej heller kan hällebergen falla.»

4. »Så sadlen edra hästar, att vi må
rida ut,
så skola vi rida till det brusande hav,
där vi vår allra käreasta få skåda.

5. Mitt bröst det är smått skuret och
strött så vitt omkring.
O, store Herre Gud, som i höga himlen bor,
du skall det väl snarligen uppsamla.»

I. (str. enl. A: 14, 6, 7¹², 15, 10, 11,
8) Lappfjärd, Dagsmark. Sj. Adelina Lill-
kull, f. 1876. Uppt. A. Adolfsson 1930.

J. (2, 3, 5, 4, 6, 8, 10, 11, 13) LE-FÖ-JO.
Uppt. J. A. Sjöblom 1894.

K. (3—6, 8—12) Lojo.

L. (15, 10, 11) Hitis, Bötesö. Sj. Sofia
Svanström, f. 1859. Uppt. G. Dahlström 1924.

M. (15, 12) Hitis, Hamnholmen. Sj. Em-
ma Abrahamsson, f. c:a 1859. Uppt. G.
Dahlström 1924.

N. (1, 3—6, 8—12, 15, 14^{2,3}) Korsnäs.
Sj. Johan Nordberg. Uppt. Johannes Dahl-
bo, 1880-talet.

O. (2, 4, 6, 12, 15) Borgå. Uppt. I. A.
Björkström 1892.

P. (10—12, 14^{2,3}). Petalax. Sj. Kristina
Frans. Uppt. I. Smeds 1881.

Q. (str. enl. F: 1—6, 8, 7) Borgå, Pel-
linge. Uppt. F. V. Englund 1878.

OTRYCKTA
TEXTER.

Översikt.

Avvikelser i I—P enligt A.

¹ gångar i rosendelund N.

² Jag vet utav e. j. så dejelig och skön
O—² herren att hon skull b. m. J; Den
jungfrun hon är viter, så viter som en snö
O—² stod J; står hela O.

³ Tag nu då d. b. N; Tag din lilla bössa
J, K—³ I morgon skall vi träffas i denna
rosenlund J; I morgon skall vi gå till den

rosenlund K; Och låtom oss ensam gånga
i r. N—³ Där skola vi J, N; förkunna J;
[så] J, K.

⁴ Vi plockade rosor J; De p. rosor b.
gröna o. b. K; Jungfrun hon plockar blom-
morna O; de bladen de vita och de blå
N—⁴ Att bädda o. e. s. till att vila där-
uppå J; Där b. de e. s. som de lade sig

uppå K; Hon lade dem i sängen, vi lades däruppå O—4^a Att vila uppå över natten J; Där lågo de en (hel) lång sommarnatt K; Där sovde vi tills dagen blev stor ljusan O.

5^a Så lågo vi där J; en korter s. N; saknas i K — 5^a Vi sovdes där så litet men mera sattes vid J; De sovde så litet, de talte d. m. K; V. s. där ej m. N—5^a Vi sad där varandra J; De talte v. sin m. K; Och vi s. åt v. N.

6^a Och j. stånda J; stiger I, N; J. hon ståndade upp igen O; J. hon steg u. K; hon kammade O; och k. upp N; o. h. trassar I; hon fladdrade K—6^a Jag är densamma jungfrun som jag var i går J; Nog ä. j. e. skön j. N; Intet är jag sämre i O; Lika god j. är jag K—6^a Jag haver min jungfrudom besparat J; Fastän j. haver sovit K; sovit hos u. den blyge O; F. j. haver N.

8^a dager J; Intet är det dager än K; Intet var det dager N; saknas i I—8^a D. var som upp för d. g. N; klara J; ljuset K; som före d. g. J, K; Jag är I—8^a Hon . . . J, N.

9^a stiger u., h. t. upp N; steg . . kambade s. h. K—9^a råd mig stackars f. K; Gudnåde mig, a. jungfru för de orden N — 9^a Nu är m. j. allt förlorad K.

10^a bru K; bygga . . bo J; [så] s. v. baka o. n. [så] s. v. brygg L; Här ska v. bygga o. här ska v. bo I—10^a fränner K; främmande och vänner J; [så] våra vänner och gäster L; v. och släktingar t. o. bjuda P; Och här s. v. gäster och främmande till dej bjud I—10^a bröllopet hålla K, P; Och när skall så bröllopet vårt hållas J; Och här s. v. b. åt dig h. I; [så] bröllopet vårt L.

11^a bygga . . bo I, J; [så] L; baka . . brygg K, L; Ja, själv N, P—11^a till oss K; främmande o. vänner J; v. o. släktingar P; [så] I, L; dina vänner o. gäster L; gäster o. f. I—11^a bröllopet ditt J, L; bröllopet h. P; b. åt oss h. N; [så] I, L.

12^a Int är jag någon . . tycker så K; J. ä. visst . . fast jag I; Det var just . . tyckte så M; Intet är jag u. f. eder tyckes så O; Ty j. ä. ingen . . det har trodd N; jungfran det har trott P—12^a Det var den största näck som i Östersjön går M; som under isen går I; som under böljan bor K, P; som uppå böljan bor N; Ty jag är själva näckelen till b. de blå O—12^a Jag bygger mitt K; Och tager mitt näste P; Och jag tager mitt N; min bur O; Långt uti sjölunden den gröna I; Han ville den jungfrun bedraga M.

13^a stötte K; snäcka J, K; land J—13^a sköna j. stod u. snövitans sand K; Och skönaste j. h. stannar på strand J—13^a Hon f. så modiga t. J; Och fällde så modiga t. K.

14^a de ä så långt härifrån K; Nu skjuter jag ut min julle ifrån land I—14^a Visste j. väl v. så kommo I; Och v. j. nu v. P; Och om jag visste v. N; visst ginge jag dit N, P; Dit ingen kan segla ej heller ro K—14^a Fast det är sent i mörka natten I; Fast det vore mitt i P; saknas i K.

15^a M. h. d. ä långt borta allt u. e. b. N; Min bur den står b. allt O; byggt allt under L, M; är så långt dit under I—15^a Där L; ej heller k. r. I, O; kunde s. och i. kunde r. N; ej heller någon ro L, M—15^a E. h. natthärbarge taga O; om sena kvällen I; om tysta k. L; om midnattstiden M, N.

Avvikelser i Q enligt F.

1^a rosenlund, i rosenlunden.
2^a Men jungfrun — 2^a den gröna säng —
2^a bredveder.
3^a Och j. hon stiger uppe.
4^a eder synes så.

5^a vadan.
6^a ej heller kan ro.
7^a österänd, det tändes—7^a tog.
8^a Och u. tog s. n. han tockade ut—8^a
spasserade.

3. Ungersven och havsfrun.

PO, Nyl. III, 137 (mel. och text).

Var ha - ver du din fa - der och din mor? Dri - ve
drun - kan - de drej. Var ha - ver du din syster och din bror? Me - dan
lin - den fäl - ler lö - ve - - na de grö - - na.

1. »Var haver du din fader och din mor?
— drive drunkande drej —
Var haver du din syster och din bror?»
— medan linden faller lövena de gröna —
 2. »Var haver du din fästemo,
eller var vill du både leva och dö?»
 3. »I Norge där har jag min syster
och bror,
i Norge där har jag min fästemo.»
 4. »Hämta mig in två förgyllande
horn,
och sätt däri två glömningskorn.»
 5. Första dricken herr Peder drack,
så glömde han bort sin fader och sin
mor.
 6. Andra dricken herr Peder drack,
så glömde han bort sin syster och sin
bror.
 7. Tredje dricken herr Peder drack,
så glömde han bort sin fästemo.
 8. Fjärde dricken herr Peder drack,
glömde han bort båd leva och dö.
 9. »Var haver du din fader och din
mor?»
— drive drunkande drej —
»I havet där har jag min fader och min
mor.»
— medan linden faller lövena de gröna —
-

4. Näcken som riddare.

LOPPIS, Svenssons saml. 19, 21.

Ur Albin Karlssons vishäfte. Uppt. A. P. Svensson.

1. Jungfrun hon gångar sig till havs-
stranden ner,
— det blåser kallt väder ifrån sjön —
där så möter henne så stolt en riddare.
— allalla, de löndeliga sorger —
 2. Och riddaren bjöd sköna jung-
frun sin hand:
»Säg lyster eder vandra på vitan sjöa-
strand?»
 3. Och jungfrun hon önska sig rid-
darn till att få:
»I måsten först bedja min fader om lov.»
 4. Och riddaren rider opp till jung-
fruns faders gård:
»Jag vill med din dotter nu draga häri-
från.»
 5. Han fatta så höviskt i jungfru-
nens hand,
han leder henne fram till förgyllande
karm.
 6. Ja färden den skulle mot kyrkan
nu gå,
men riddarn red ner i närmaste å.
 7. »Ack käre herr riddare, låten mig
gå,
jag vill eder giva min faders hela gård.»
 8. »Din faders gård så vill jag alls
ej ha,
på stranden du önska jag skulle dig ta.
 9. Med mig skall du ner i havets sa-
lar gå,
för sent du din tanke nu ångra får.»
 10. Men jungfrun hon ropa till världens
frälsare:
»Ack fräls du mig, Herre, ifrån bedrö-
velse!»
 11. Och Herren i nåde nu hennes
själ tar,
den döde sen näcken lämnade kvar.
 12. Och näcken han sitter och sörjer
på sten:
— det blåser kallt väder ifrån sjön —
»Jag aldrig får äga en jungfru skär och
ren.»
— allalla, de löndeliga sorger —
-

5. Harpans kraft.

a. KO, L. W. Fagerlund, Anteckningar n:r 2. (A)

b. NA, S. L. S. 352, 160. (B)

MELODI.

Översikt.

a. Åb, Korpo.

Varianter.

Och jung - frun hon sit - - ter i bu - - ren och grå - - - ter, och
 un - - ger - sven frå - - gar: Vad är för en lå - - - te? Min
 all - ra hjär - tans kä - - ra, vi sør - - jer hon så.

b. Åb, Nagu, Nötö.

Sj. *Levina Johansson*, f. 1866.

Uppt. *Greta Dahlström* 1923.

Jung - frun hon sit - - ter i bu - - ren och grå - - - ter, och
 un - ger - sven han fråg - te: Vad är det som lå - - - ter? Min
 all - ra hjär - tans kä - - - re, vad sør - - jer du så.
 2. Jag sør - - jer, jag sør - - jer, jag sør - - jer ju så, jag
 sør - - jer ju så att jag är allt - för un - - - ger.

3. Men jag skall lå - ta byg - ga en bro ut - av stål, och
fem - ti - - o fem skall ri - da där - ut - - ö - - - - ver

TEXT.
Översikt.

A. KO, L. W. Fagerlund, Anteckningar 191. (a)
B. NA, S. L. S. 352, 161. (b)

Varianter.

A.

Korpo. Uppt. L. W. Fagerlund 1878.

1. Och jungfrun hon sitter i buren och gråter, och ungersven frågar: »Vad är det för en låte?»
— min allra hjärtanskära, vi sörjer hon så —
2. »Sörjer du därför att du är för unger?
Och sörjer du därför att gullkronan skall bli dig för tunger?»
3. »Och sörjer du därför att jag är för ringa?
Och sörjer du därför att gullpengarna ej klinga?»
4. »Jag sörjer, jag sörjer, jag sörjer alltså,
att jag skall måst drunkna på denna vida å».
5. »Och jag skall låta bygga en bro utav bräder,
så att min käresta kan rida därutöver.
6. Och femtio män skola för och efter rida,
och femtio män skola gå på varje sida».
7. Och jungfrun av sorg sig ned av broen springer,
och ungersven ej visste vart jungfrun försvinner.
8. Och ungersven talte till tjänaren sin:
»I går nu och söken sorgeharpan min.»
9. Och första slaget han på sorgeharpan slog,
så låg själva näcken på vattnet och log.
10. Och andra slaget, som ur sorgeharpan ljud,
så låg där en havsfru på vattnet och flöt.
11. Och där finnes glädje och där finnes gamman,
och alla åtta syskonen de dansa tillsammans.
— min allra hjärtanskära, vi sörjer han så —

B.

Nagu, Nötö. Sj. Levina Johansson, f. 1866. Uppt. Greta Dahlström 1923.

<p>1. Jungfrun hon sitter i buren och
gråter,
och ungersven han frågte, vad det var
som låter.
— min allra hjärtans käre, vad sörjer
du så —</p>	<p>jag sörjer ju så, att brudkronan blir för
tunger.»
— — — — —</p>
<p>2. »Jag sörjer, jag sörjer, jag sörjer
ju så,
jag sörjer ju så, att jag är alltför unger,</p>	<p>3. »Men jag skall låta bygga en bro
utav stål,
och femtiofem skall rida därutöver,
och femtiofem på varjadera sidan.»
— min allra hjärtans käre, vad sörjer
du så —</p>
-

6. Sjöjungfrun och konungadottern.

MELODI.

a. HI, S. L. S. 82, 378; även S. L. S. 125, 43. (A)

Översikt.

b. KY; SJ, Nyl. III, 104; även B. A. (B)

Varianter.

a. Åb, Hitis, Rosala.

Sj. M. L. Holsten.

Uppt. O. R. Sjöberg 1887.

Det bod - de en ko - nung i En - - ge - - - land. Blå-ser kallt, kallt

vä - der i - från sjön. Han ha - de en dot - ter och där - - - till en-

son. Blå - ser kallt, kallt vä - der i - från sjön.

b. NI, Kyrkslätt och Sjundea.

Och rid - da - ren han gån - gar sig till hav - sjö - stranden ned. Blå-ser

kallt, kallt vä - der i - från sjön. Där möt - te han havs - frun så

fa - ger och så fin. Blå-ser kallt, kallt vä - der i - från sjön.

TEXT.

A. »Sjöfrun och kungadottern». HI, S. L. S. 82, 110. (a)

Översikt.

B. »Havsfrun». KY; SJ, Nyl III, 104; även B. A. (b)

C. FB, I. N. E. S. Grönfors saml.

¹ Var. fr. NI: Tredje o. sjunde taktens ton f i st. f. f. (B. A.)

A.

Hitis, Rosala. Sj. M. L. Holsten. Uppt. J. E. Wefvar 1880-talet.

Varianter.

1. Det bodde en konung i Engeland,
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —
han hade en dotter och därtill en son.
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —
2. Konungen drog ut i främmande
land,
medan kom sjöfrun och tog dotteren
hans.
3. Konungens son hissar flaggor vita
och blå,
och seglade så till sjöfruns land.
4. »Kära min sjöfru båd fager och
fin,
kunde det vara möjligt att slippa hit in?»
5. »Intet är jag varken fager eller fin,
men jag haver en tärna, som är både
fager och fin.»
6. »Kära min sjöfru båd fager och fin,
kund det vara möjligt att den tärnan
få se?»
7. »Ja, väl kunde du den tärnan få se,
men intet förrän i morgon bittid.»
8. Sjöfrun hon upp åt högan luft går.
»Upp min tärna, du skall för en unger-
sven stå!»
9. »Huru kan jag för en ungersven
stå,
som int har sitt solen på femton år?»
10. Tärnan tar på sig silkessydd
särk,
där femton fruar har nederlagt sitt verk.
11. Tärnan tar på sig sin silkeskläd-
ning blå,
sjöfrun lägger gullrosorna på.
12. Tärnan hon kammar sitt gull-
färgade hår,
åt sjöfrun hon sätter gullkronan uppå.
13. Tärnan hon ner från högan luft
går,
och femton diomiter [?] henne då gå.
14. »Ungersven var har du ditt fä-
dernesland?»
»Engeland är moderen min.»
15. »Tärna var har du ditt fädernes-
land?»
»I Engeland är moderen min,
därföre måste du vara kär broderen
min.»
16. »Kära min sjöfru båd fager och
fin,
kunde den tärnan få följa mig hem?»
17. »Väl kunde hon få följa dig
hem,
men hon skall va hemma förrän lunden
blir grön.»
18. Sjöfrun hon väntar i årena två,
men ingen tärna kom där då.
19. Sjöfrun hon väntar i årena fem,
men ingen tärna kom där än.
20. Sjöfrun hon väntar i årena sju,
men ingen tärna kom ännu.
21. Sjöfrun hon upp åt högan luft
går:
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —
»Jag skall aldrig låta gossarna narra mig
mer.»
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —

B.¹

Kyrklätt och Sjundeå.

1. Och riddaren han gångar sig till
havsjöstranden ned,
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —
där mötte han havsfrun så fager och så
fin.
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —
2. »Se god dag, se god dag, hälsa
havsfrun på mig!
Och inte har jag sett någon vackrare än
du.»
3. »Och har du inte sett någon vack-
rare än jag?
Men jag har en tärna, långt vackrare än
jag.«
4. »Jag har ju en gångare så fager och
så vit,
jag ville den ge om jag den tärnan kan
få si.»
5. »Men håller ni er gångare båd fa-
ger och vit,
men ändå så skall ni den tärnan få si.»
6. Havsfrun hon drog på böljorna
blå:
»Statt upp sköna tärna, till hertigen gå!»
7. »Och hur kan jag väl till unga her-
tigen gå,
som inte har sett solen på femton år?»
8. De klädde på tärnan en guldbro-
derad särk,
som femton fruar lagt på sin händers
verk.
9. De klädde på tärnan en guldbro-
derad kjol,
så guld det lyste i var iversta en tråd.
10. Och tärnan spatserade med havs-
sjöstranden fram,
hon bar en silverne kanna på sin arm.
11. Och tärnan hon knappade med
fingrarna små:
»Statt upp unga hertigen, drag låsena
ifrå!»
12. »Och inte så tar jag låsena ifrå,
förrän du säger din faders rätta namn.»
13. »Egyfti lands konung är kär fa-
deren min,
Egyfti lands drottning kär moderen min.
14. Egyfti lands hertig är broderen
min.»
»Då är du ju kär systeren min.»
15. Och havsfrun hon väntade i da-
garne tre,
men alder så fick hon den tärnan mera se.
16. Och havsfrun hon väntade i da-
garne fem,
men alder så kom den tärnan mer igen.
17. »Och hade jag vetat deras liste-
fulla råd,
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —
så had jag väller gripit deras listefulla
ord.»
— blåser kallt, kallt väder ifrån sjön —

C.

Finby, Pettu. Sj. Tilda Troberg. Uppt. Saga Grönfors 1931.

1. Prinsen han gångar på saltan sjö-
strand,
till honom så kommer havsjungfrun
fram.
2. Prinsen han sade till havsjungfrun
så:

¹ Ett fragment av denna version (str. 1, 6, 10, 15, 17) ingår i B. A.

- »Aldrig haver jag sett en jungfru så skön.»
3. Havsjungfrun sade till tärnan så:
»I morgon skall du för hertigen gå.»
4. »Hur skall jag till hertigen gå,
som inte har sett solen på femton år?»
5. De klädde på henne en silkesstickad särk,
där sextio jungfrur har gjort sitt mästerverk.
6. De klädde på henne en mantel lång,
så pärlor och demanter efter henne sjöng.
7. De satt en silverkanna i vardera hand,
sen gångar hon sig till hertigen fram.
8. »Int tager jag silvkannen utav eder hand,
förrän ni säger mig er fars och moders namn.»
9. »Min fader han var en konungaman,
- min moder hon var en drottning så sann.»
10. »Int tager jag silvkannen utav eder hand,
förrän ni säger mig er systers och broders namn.»
11. »Min broder han var en hertigeman,
min syster hon var en prinsessa så sann.»
12. »Nu tager jag silvkannen utav eder hand,
ni är ju min syster i herrans namn.»
13. Havsjungfrun väntar i dagarna två:
»Aldrig lär jag mera min tärna se få.»
14. Havsjungfrun väntar i dagarna tre:
»Aldrig lär jag mera min tärna få se.»
15. Och hade jag vetat den falske man,
så hade jag setat hans hjärteblod.»
— blåser kallt, kallt väder över sjö —

7. Agneta.

NA, S. L. S. 367, 255 f (mel. och text).

Åb, Nagu, Gyttja.

Sj. Alma Andersson, f. 1862.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Mag - net - tan hon gick på ha - vets strand och sjöng, då
kom det till hen - ne en havs - man så from. Hå, nå,
ja. Då kom det till hen - ne en havs - man så from.

Nagu, Gyttja. Sj. och uppt., se ovan.

1. Magnettan hon gick på havets strand och sjöng.
Då kom det till henne en havsman så from.
— hå, nå, ja —
Då kom det till henne en havsman så from.
2. Så täppte han henne för näsa och för mun,
och förde så henne i havets grund.
3. »Ack hör nu, min havsman, vad jag er säga vill.
Kunde jag i dag till kyrkan få gå?»
4. När som Magnettan inför kyrkodörren kom,
då fick hon se sin moder, när hon sig vände om.
5. »Kära min Magnetta, vad jag dig fråga vill.
Var haver du varit så länge från mig?»
6. »Jag haver nu varit i havets vida grund.
Sju barn jag haver avlat med en havsman så from.»
7. Men när som havsman inför kyrkodörren kom,
så vände alla döda bilderna sig om.
8. »Hör nu, min Magnetta, vad jag dig säga vill.
Hur haver du glömt bort barnen din så små?»
9. »Hemma gråter stora, hemma gråter små,
men allra mest det som i vaggan låg.»
10. »De må nu gråta så mycket som de vill,
men aldrig här i livet jag hem till dem går.»
— hå, nå, ja —
Men aldrig här i livet jag hem till dem går.

8. Den bergtagna.

a. RE, S. L. S. 63, 67. (B)

MELODI.

a. Öb, Replot.

Uppt. W. Sjöberg 1897.

Och jung - frun hon skul-le sig till va-ke-stu-gan gå. Men
jag vet att sorgens dag är svår. Så tog hon sin
väg till hö-ga ber-get blå. Ty hen-nes sinn i vil-lo-vån-da var.

- A. BO, Svenssons saml. 1, 43; även Brage, årsskrift IV, 198.
- B. »Jungfrun och bergakungen», RE, S. L. S. 63, 9. (a)
- C. SI, Svenssons saml. 19, 33.
- D. LT, S. L. S. 360, 43.
- E. TU, Svenssons saml. 1, 45.
- F. Helsingfors, Svenssons saml. 1, 45.
- G. IÅ, Brage, årsskrift IV, 199.

TEXT.
Översikt.

A.

Borgå, Pelling. Sj. Fru Silver. Uppt. A. P. Svensson.

Varianter.

1. Och jungfrun hon skulle sig till
ottesång gå,
— den tiden görs mig så lång —
så gick hon fram den vägen, där höga
berget låg.
— men jag vet att sorgen är tung —
2. Hon klappade på bergedörrn med
fingrarna de små:
»Stå upp du store bergekung och drag
låsena ifrån!»
3. Och opp steg store kungen, han
drog låsena ifrån,
så bar han den bruden i silkessängen blå.
4. Så blev hon i berget i åtta runda
år,
sju söner hon fick och en dotter så bald.
5. Jungfrun hon gångar sig att för
bergekungen stå:
»Gud give, jag finge till moder min
hemgå.»

6. »Och hem till din moder du nog
kan få gå,
blott att du ej vill nämna sju barnen de
små.»
7. Och när som hon kom på sin käre
moders gård,
allt ute framför henne huld moderen
står.
8. »Och var har du varit så långer en
tid,
du haver nu väl varit i rosendelid?»
9. »Och intet haver jag varit i ro-
sendelid,
i bergakungsslottet jag varit har min
tid.
10. I höga bergakungsslottet jag va-
rit har i åtta års tid,
där har jag fått sju söner och en dotter
så blid.»
11. Och bergakungen in genom dör-
ren steg:
»Vi står du här och talar så ont allt om
mig?»
12. »Och ej har jag talat något ont
om dig,
men mest om det goda du har gjort
emot mig.»
13. Så slog han då henne på lilje-
kind så blek,
så blodet det stänkt på silkekjolen vit.
14. »Packa dig på dörren, och låt det
ske så fort,
och aldrig mer du komma skall inför din
moders port.»
15. »Farväl käre fader, farväl min
hulda mor,
farväl min käre syster, också min äls-
kelige bror!
16. Farväl du högaste himmel, far-
väl du grönaste jord,
nu reser jag till berget där stolts berga-
kungen bor.»
17. Så redo de över den svartlånga
skog,
jungfrun grät så bitterlig, men berga-
kungen log.
18. Så gingo de det berget sju gånger
ikring,
så öppnades allt dörren och de stego in.
19. Ung dotteren framsatte den rö-
daste gullstol:
»Och vilen eder här nu, min sorgebunna
mor.»
20. »Och hämtan in de glasen allt
fyllda med mjöd,
därur jag dricka vill mig själver till död.»
21. Den första drick hon av mjöd-
glaset drack,
— den tiden görs mig så lång —
hennes ögon de lyktades, hennes hjärta
det sprack.
— men jag vet att sorgen är tung —

B.

Replot. Uppt. W. Sjöberg 1897.

1. Och jungfrun hon skulle sig till
vakestugan gå,
— men jag vet att sorgens dag är svår —
så tog hon sin väg till höga berget blå.
— ty hennes sinn i villovånda var —
2. Hon klappade på bergets dörr med
fingrarna små:
»Statt upp du bergakung, drag låsen
ifrån!»

3. Och upp steg bergakungen, drog
läsena ifrån:
»Stig in du jungfru skön, vi här du ute
står?»
4. Och in steg sköna jungfrun i ber-
get så grannt,
och bergakungen bar sin brud i silkes-
säng.
5. Så blev hon i berget i åtta runda
år,
fick sönerna sju, en dotter så båld.
6. Och jungfrun hon gångar sig för
bergakungen stå:
»Ack giv, o bergakung, att jag till mo-
der går!»
7. »Och nog så skall du hem till mo-
der din få gå,
men tala ej om mig och barnena de små.»
8. Och jungfrun hon gångar sig på
fadersgården in,
där vändes hennes hjärta, där fick hon
annat sinn.
9. Och moderen hon talade till dotte-
ren så blid:
»Ack var, o dotter min, du varit denna
tid?»
10. »Hos bergakungen har jag bott
i åtta runda år,
där har jag sönerna sju och dotteren så
båld.»
11. Men knappt de orden jungfrun
med modern talat har,
förrn bergakungen vred invid dess sida
står.
12. Ett slag han slog, så blodet rann
på liljevitans kind:
»Vi står du här och prat så mycket ont
om mig?»
13. Sen slängd han henne mot dörr-
en: »Nu packa dig härifrån,
och aldrig skall du få hem till din mo-
der gå.»
14. Så bar han den jungfrun, där gyll-
ne vagnen stod,
och röda blodet rann likt strida ström-
mars flod.
15. Så körde han den jungfrun till
höga berget opp,
och hästarna de sprang likt snabba vin-
dens lopp.
16. »Farväl min kära moder, min
hulda far också,
ty aldrig mer jag skall på Guds gröna
jord få gå.
17. Farväl i berg och dalar, farväl i
land och sjö,
— men jag vet att sorgens dag är svår —
nu blir jag förd till berget för att där
sedan dö.»
— ty hennes sinn i villovända var —

C.

Sibbo. Sj. Karl Andersson. Uppt. A. P. Svensson.

1. Jungfrun skulle sig till ottesån-
gen gå,
— vägen är så lång —
på vägen så mött hon riddaren grå.
— men inte så varder det dager än —
2. Han hälsade höviskt, han talade
så:
»Månn jag vid sköna jungfruns sida få gå?
3. Och viljen I bliva min huldaste fru,
så vill jag er giva gullringarna sju.

4. Och viljen i bliwa min dyraste vän,
i skäraste silke jag kläder er sen.»

5. »Nej aldrig jag tager er riddare grå,
jag ej edra gullringar passar uppå.

6. Nej aldrig jag tager er riddare grå,
nog en bättre kämpe än ni kan jag få.»

7. Riddar grå han stampa med foten
så vred,
att sporrarna på foten de klingade.

8. »I skönaste jungfru, I lyssnen nu
på,
ej mera om kärleken beder riddar grå.»

9. Han lyftade henne i stålsadel opp,
så hasteligen hingsten emot hemmet
lopp.

10. Och jungfrun hon ropa och jung-
frun hon ba.
— vägen är så lång —
»Du är min sköna», blott riddar grå sa.
— men inte så varder det dager än —

OTRYCKTA
TEXTER.
Översikt.

- D. (str. enl. A: 1—11, 13—15) Lappträsk. Ur Gustav Henriksson
Gammals visbok. Uppt. R. Hollmerus 1910—13.
E. (21 a, 21 b) Tusby. Uppt. A. P. Svensson.
F. (21 c) Helsingfors. Uppt. A. P. Svensson.
G. (21 d) Ingå. Uppt. A. P. Svensson.

Avvikelser i D—G enligt A.

1^a ottesången D — 1^a [fram]; vägen åt ... D.
2^a fingrarna små D — 2^a du höga berga-
kung, d. låsen i. D
3^a bergakungen; låsen. D
4^a så var D — 4^a Fick sönerna sju D
5^a [att] D — 5^a Ack give att jag D
6^a Och nog kan du hem t. d. m. få gå D
— 6^a ej nämner de s. b. små D
7^a kära D — 7^a Ute för henne kär m. s. D
8^a så längan e. t. D — 8^a Nu haver du va-
rit i D
9^a har j. v. uti D — 9^a I berget har jag va-
rit en så längan en tid D
10^a I berget h. j. v. i åtta långa år D —
10^a [fått] D
11^a så mycket ont o. m. D

13^a [då] blekan liljekind D — 13^a stank
på snörekjorteln fin D
14^a ske [så] f. D — 14^a O. a. skull du
komma i. [din] m. p. D
15^a F. min k. fader D — 15^a kära s., far-
väl m. kära b. D
21 a Bergakungen talade till sönerna sju.
En sådan en jungfru går ej ur mitt sinn E.
21 b Bergakungen talade till dotter sin
båld. Jag vänne du liknar din moder så
god E.
21 c Bergakungen satt på sin förgyllande
tron. Han bitterliga sörjde den jungfrun
så god F.
21 d Bergakungen räckte henne sin hand.
O, nu får jag sörja allt till min dödedag G.